

Opasraportti

Saamen kieli (2015 - 2016)

Saamen kieli - Sámeigiella - Sámikielâ

Osoite: Giellagas-instituutti / Saamen kieli, PL 1000, 90014 Oulun yliopisto

#ujuhus: Giellagas-instituutta / Sámeigiella, PB 1000, 90014 Oulu universitehta

#ujottâs: Giellagas-instituut / Sámekielâ, PL 1000, 90014 Oulu ollâopâttâh

Puhelin / Telefodna / puhelin: yliopistonlehtori / universitehtalektor / ollâopâttuvlehtor +358 29 448 3486

Sähköposti: Henkilökunnan sähköpostiosoitteet noudattavat muotoa etunimi.sukunimi@oulu.fi

Šlea#gaboasta: Bargiid šlea#gaboasta#ujuhusat leat hámis ovdanamma.sohkanamma@oulu.fi

Šle#gâpostâ: Pargeei šle#gâpostâ#ujottâsâh láá häämist ovdânommâ.suhânommâ@oulu.fi

www-sivut / www-siiddut / www-siij#oh: <http://www.oulu.fi/giellagasinstituutti/> , <http://www.oulu.fi/giellagas/>

Saamen kielen oppiaineessa on kaksi linjaa, pohjoissaame ja inarinsaame. Alla annetaan ensin yleistä tietoa oppiaineesta ja sen jälkeen tarkempaa tietoa pohjoissaamen ja inarinsaamen linjoista.

Opiskelu oikeus ja opintojen aloittaminen

Pääaineoikeuden voi saada hakemalla opiskelijaksi oppiaineeseen kevään yhteishaussa sekä osallistumalla valintakokeeseen. Oulun yliopiston opiskelija voi saada pääaineoikeuden myös suorittamalla saamen kielen perus- ja aineopinnot vähintään arvosanalla 3 ja anomalla tiedekunnalta pääaineen vaihto-oikeutta.

Oppiainekohtaisia käytännön ohjeita

Syyslukukauden alussa järjestetään uusien opiskelijoiden ja Giellagas-instituutin työntekijöiden yhteinen tutustumis- ja tiedotustilaisuus. Opiskelijat tekevät ensimmäisen lukukauden aikana henkilökohtaisen opintosuunnitelman (HOPS). HOPSin tekemisen tueksi jokaisen opiskelijan kanssa sovitaan erillinen aika, jolloin on mahdollista keskustella omaopettajan kanssa opintoasioista. Hän neuvoo opiskelijoita tutkintojen suorittamiseen, opintojen etenemiseen sekä sivuainevalintoihin liittyvissä kysymyksissä sekä vaihto-opiskelu- ja työharjoitteluasioissa. Omaopettajan tavoittaa työhuoneesta HU 327 tai puhelinnumerosta 029 448 3486.

Katsaus oppiaineeseen

Saamen kieli pääaineena

Saamen kieli on humanistinen tieteenala, jonka opetuksessa ja tutkimuksessa otetaan huomioon kielen rakenne ja käyttö, kirjoitettu sekä puhuttu kieli, kielenhuolto sekä kielen variaatio ja kehittyminen. Opetus järjestetään

pohjoissaameksi tai inarinsaameksi ja suomeksi sen mukaan, kumman linjan opiskelija valitsee. Pohjoissaamen linja on tarkoitettu äidinkielisille puhujille tai niille, joilla on hyvä pohjoissaamen kielen taito. Tiedot inarinsaamenkielisen linjan vaatimuksista löytyvät tuonnempaa otsikon ”Inarinsaame” alta. Saamen kielen oppiaineen tavoitteena on kouluttaa kielenosaajia saamelaisen yhteiskunnan tarpeisiin. Valmistuneet opiskelijat työskentelevät muun muassa opettajina, tutkijoina, kääntäjinä, kielenhuollon ja kieliteknologian asiantuntijoina sekä saamenkielisessä mediassa ja hallintotehtävissä. Saamen kielen opiskelu, oman tutkimuksen tekeminen ja työelämään tutustuminen lisäävät opiskelijoiden mahdollisuuksia päästä valmistumisen jälkeen opintoja vastaavaan työhön. Kandidaatin- ja maisterintutkintojen suorittaminen kestää noin viisi vuotta. Kandidaatintutkinnon suoritus aika on yleensä kolme vuotta ja maisterintutkinnon suorittamisaika kaksi vuotta. Saamen kielen opintoja voi jatkaa aina tohtorintutkintoon asti.

Saamen kieli sivuaineena

Saamen kielen perusopinnot 25 op

Pohjoissaamen kielen linjan sivuaineopinnot edellyttävät äidinkielistä kielitaitoa tai muuten hyviä saamen kielen taitoja. Opiskelijoiden, jotka haluavat opiskella pohjoissaamea sivuaineena, on osallistuttava lähtötasokokeeseen. Lähtötasokoe on vuosittain järjestettävän pohjoissaamen valintakokeen kaltainen. Inarinsaamen linjan sivuaineopintojen aloittaminen ei edellytä inarinsaamen kielen osaamista.

Sivuainevalinnat

Aineenopettajiksi opiskelevat suorittavat pakollisina sivuaineina kirjallisuuden perusopinnot (25 op), saamelaisen kulttuurin perusopinnot (25 op), viestintäopinnot (5 op) sekä aineenopettajan pedagogiset opinnot (60 op).

Ne saamen kielen opiskelijat, jotka eivät opiskele aineenopettajiksi, voivat valita sivuaineensa vapaasti. Sivuaineopintojen avulla jokaisella opiskelijalla on mahdollisuus rakentaa omannäköisensä tutkinto. Saamen kielen opiskelijalle sopivia sivuaineita ovat esimerkiksi saamelainen kulttuuri, suomen kieli, suomen kieli toisena ja vieraana kielenä, muut saamen kielet ja suomen sukulaiskielet, muut vieraat kielet, kirjallisuus, informaatiotutkimus sekä yhteiskuntatieteet. Yleinen kielitiede ja fonetiikka ovat myös hyödyllisiä sivuaineita varsinkin niille, jotka ovat kiinnostuneita tutkijan työstä.

Saamen kielen aineenopettajakoulutus

Saamen kielen aineenopettajiksi haluavat suorittavat saamen kielen opintojen lisäksi sivuaineina kirjallisuuden perusopinnot (25 op), saamelaisen kulttuurin perusopinnot (25 op), viestintäopinnot (5 op) sekä aineenopettajan pedagogiset opinnot (60 op). Osa opettajan pedagogisista opinnoista kuuluu kandidaatintutkintoon ja osa maisterintutkintoon. Pedagogisten opintojen ensimmäinen osa (30 op) suoritetaan kolmannen opiskeluvuoden kevätlukukauden aikana ja toinen osa (30 op) neljännen opiskeluvuoden syyslukukaudella. Aineenopettajaopintojen teoreettinen osuus suoritetaan Oulussa, mutta suurin osa opetusharjoittelusta suoritetaan pohjoisessa. Saamen kielen aineenopettajakoulutuksen vastuuhenkilönä on yliopistonlehtori (HU 327, puh. 029 448 3486), jolta voi kysyä lisätietoja.

Opiskelujärjestys

Perusopinnot suoritetaan ensimmäisen lukuvuoden aikana, aineopinnot toisen ja kolmannen sekä syventävät opinnot neljännen ja viidennen lukuvuoden aikana. Perusopintojen tulee olla suoritettu vähintään arvosanalla kolme, jotta pääsee aloittamaan aineopinnot. Perusopinnot ja aineopinnot arvostellaan opintojen arvosanojen keskiarvon perusteella. Kandidaatintutkintoman sekä perus- ja aineopintojen tulee olla suoritettuna vähintään arvosanalla 3, jotta pääsee aloittamaan syventävät opinnot. Syventävät opinnot arvostellaan opintojen arvosanojen keskiarvon perusteella.

Opetusohjelma

Opetusohjelma (nk. syys- ja kevättiedote) julkaistaan lukuvuoden alussa Giellagas-instituutin ilmoitustaululla ja WebOodissa. Tiedote on nähtävillä myös Giellagas-instituutin verkkosivuilla kohdassa *ajankohtaista opiskelussa*. Ilmoitustaululla kerrotaan muun muassa myös uusista kursseista, vierailuluennoista, stipendeistä ja vapaista työpaikoista. Opintojen kuvauksessa mainitut periodit 1 ja 2 ovat syyslukukaudella ja periodit 3 ja 4 puolestaan kevätlukukaudella.

Tentit ja niihin ilmoittautuminen

Perus- ja aineopinnoissa on enimmäkseen luento- ja harjoituskursseja, joihin yleensä kuuluu tentin tekeminen. Kurskien suorittamistavat vaihtelevat, ja luentotenttien lisäksi muun muassa esseet, luentopäiväkirjat ja kirjatentit ovat mahdollisia. Aineopintojen ja syventävien opintojen valinnaiskurssit voi suorittaa kirjatenteillä tai esseillä.

Kirjatentillä suoritettavien kurssien tenttitilaisuuteen täytyy ilmoittautua. Tentti tehdään oppiaineiden tai tiedekunnan tenttipäivänä. Opiskelijan tulee ilmoittautua WebOodissa (<https://weboodi.oulu.fi/oodi/>) viimeistään kymmenen päivää ennen tenttiä. Tiedekunnan ja oppiaineiden tenttipäivät löytyvät humanistisen tiedekunnan verkkosivuilta kohdasta *opiskelu, opinnot, tenttipäivät*. Tenttitulokset tulevat WebOodiin.

Opiskelijaksi ilmoittautuminen ja toimistopalvelut

Opiskelijan tulee ilmoittaa itsensä vuosittain yliopistoon läsnä olevaksi WebOodissa tai yliopiston opiskelijakeskuksessa. Nimi- ja osoitetietojen muuttumisesta tulee ilmoittaa WebOodissa.

Studerenvuoigatvuohta ja oahpuid álggaheapmi

Váldoávnnasvuoigatvuo#á sáhtta oažžut go ohcá oahppoávdnasii gi#á oktasašozus ja oassálastá sisabeassaniskosii . Oulu universitehta studeanta sáhtta oažžut váldoávnnasvuoigatvuo#á maiddá dalle go #á#áha sámegeiela vuo##o- ja ávnnasoahpuid unnimustá árvosániin 3 ja ohcá die#agottis vuoigatvuo#á molsut váldoávdnasa.

Oahppoávdnasa geavatlaš rávvagat

#ak#alohkanbaji álggus ordnejuvvo o##a studeanttaid ja instituhta bargiid oktasaš oahpásmuvvan- ja die#ihandilálašvuohta. Oahppit #áallet vuosttas lohkanbaji áigge persovnnalaš oahppoplánaid (POPiid). Daid gie#ahallama várás sohppojuvvo juohke studentii sierra áigi, goas lea vejolaš ságastallat ovttas universitehtalektoriin dárkilabbot gažaldagain, mat laktásit oahpuide. Son rávve buot studeanttaid gažaldagain, mat laktásit dutkosa #á#áheapmái, oalgeávnnasválljejumiide ja oahpuid ovdáneapmái. Son rávve oahppiid maid riikkaidgaskasaš lonohallama ja bargohárjehallama áššiin. Universitehtalektor lea deaivamis bargolanjas HU 327, telefonnummiris 029 448 3486.

Geah#astat oahppoávdnasii Sámegeiella váldoávnnasin

Sámegeiela dutkan lea humanisttalaš die#asuorgi ja dan oahpahusas ja dutkamis váldojuvvojit vuhtii giela ráhkadus ja geavaheapmi, hállon ja #állon giella, giellagáhtten, giela variašuvdna ja giela gárggiidahttin. Oahpahus lea davvisámegeillii dahje anárašgillii ja suomagillii dan mielde goappá linnjá studeanta vállje. Davvisámegeiela linnjá lea dárkkuhuvvon eatnigielagiidda ja daidda, geain lea hui buorre giellamáhttu. Die#ut anárašgiela linnjá gáibádusain gávdnojit duobbelis bajil#állaga "Inarinsaame" vuolde. Sámegeiela oahppoávdnasa ulbmilin lea skuvlet giella#ehpiid sámeservodaga dárbbuide. Oahpuin geargan oahppit barget omd. oahpaheaddjin ja dutkin, sámegeielat mediain ja hálddabus bargguin, jorgaleami, giellagáhttema ja giellateknologiiija áššedovdin. Sámegeiela studeren, ieh#anas dutkamuša dahkan ja bargoeallimii oahpásmuvvan lasihit studeantta vejolašvuo#aid beassat válmmaštuvvama ma##á oahpu vástideaddji bargui. Kandidáhta- ja magisttardutkosa #á#áheapmi bistá oktiibuot sullii vihtta jagi. Kandidáhtadutkosa #á#áhanáigi lea dábála##at golbma jagi ja magisttardutkosa #á#áhanáigi guokte jagi. Sámegeiela oahpuid sáhtta joatkit gitta doavttirgrá#á rádjai.

Sámegeiella oalgeávnnasin

Sámegeiela vuo##ooahput 25 o#

Davvisámegeiela linjjá oalgeávnnaoahppiin gáibiduvvo sámegeiela eatnigielmáhttu dahje mu#ui hui buorre sámegeiel máhttu. Dat studeanttat, geat háliidit lohkat sámegeiela oalgeávnnaoahppiin davvisámegeiela linjjás, galget oassálastit vuolgadásseiskosii. Vuolgadásseiskkus sulastahtá sisabeassaniskosa, mii ordnejuvvo juohke jagi. Anárašgeiela linjjá oalgeávnnaoahppiin ii gáibiduvvo anárašgeiela máhttu ovdal oahpuid álgima.

Oalgeávdnasiid válljen

Studeanttat geat ohcet ávnnaoahpaheaddjiid skuvlejupmái , #a#ahit bákkolaš oalgeávnnaoahppiin girjjálašvuo#a vuo##ooahpuid (25 o#), sámiid kultuvrra vuo##ooahpuid (25 o#), hállankommunikašuvvna oahpuid (5 o#) ja ávnnaoahpaheaddji pedagogalaš oahpuid (60 o#).

Sámegeiela studeanttat, geat eai loga oahpaheaddjin, sáhttet válljet oalgeávdnasiid friddja. Iešgu#ege studeantta dutkkus šaddáge iešgu#etláganin aiddo oalgeávdnasiid válllejumi geažil. Heivvolaš oalgeávdnasat leat ee. sámiid kultuvra, suomagiella, suomagiella nubbin dahje vieris giellan, eará sámegeielat ja suomagiela fuolkegielat, vieris gielat, girjjálašvuohta, informašuvvnadutkamuš ja servodatfágat. Almmolaš gielladie#a ja fonetihkka leat maid anolaš oalgeávdnasat, erenomážit daidda geat leat beroštuvvan dutki bargguin.

Sámegeiela ávnnaoahpaheaddjiid skuvlejupmi

Dat studeanttat, geat háliidit lohkat sámegeiela ávnnaoahpaheaddjin, #a#ahit sámegeiela lassin oalgeávnnaoahppiin girjjálašvuo#a vuo##ooahpuid (25 o#), sámiid kultuvrra vuo##ooahpuid (25 o#), hállankommunikašuvvna oahpuid (5 o#) ja ávnnaoahpaheaddji pedagogalaš oahpuid (60 o#). Oassi oahpaheaddji pedagogalaš oahpuin gullá kandidáhtadutkosii ja oassi magisttardutkosii. Pedagogalaš oahpuid vuosttas, 30 o# viidosaš oassi, #a#ahuvvo goalmát studerenjagi gi##abaji áigge ja nubbi oassi (30 o#) njealját studerenjagi #ak#abaji áigge. Ávnnaoahpaheaddjiid skuvlejumi teorehtalaš oahput #a#ahuvvojit Oulus ja stuorámus oassi oahpahushárjehallamis davvin. Sámegeiela ávnnaoahpaheaddjiid skuvlejumi vástuolmmožin doaibmá universitehtalektor (HU 327, tel 029 448 3486), geas sáhtá jearrat lassedie#uid.

Studerenortnet

Vuo##ooahput #a#ahuvvojit vuosttas lohkanjagi áigge, ávnnaoahput nuppi ja goalmát ja #iek#udeaddji oahput njealját ja vi#át lohkanjagi áigge. Vuo##ooahput galget leat #a#ahuvvon unnimustá árvosániin 3 ovdalge sáhtá álggahit ávnnaoahpuid. Vuo##ooahput ja ávnnaoahput árvvoštallojuvvojit oahpuid árvosániid gaskaárvvu mielde. Kandidáhtadutkamuš ja vuo##o- ja ávnnaoahput galget leat #a#ahuvvon unnimustá árvosániin 3 ovdalge beassá álggahit #iek#udeaddji oahpuid. #iek#udeaddji oahput árvvoštallojuvvojit oahpuid árvosániid gaskaárvvu mielde.

Oahpahusprográmma

Oahpahusprográmma (ng. #ak#a- ja gi##adie#áhus) ilbmá juohke lohkanjagi álggus instituhta almmuhantávvalii ja WebOodii. Die#áhus lea oaidnimis maid instituhta www-siidduin báikkis *áigeguovdii*. Almmuhantávvalis almmuhuvvo maid o##a kurssain, guosselogaldalliin, stipeandain, rabas bargosajiin jna. Oahpuid govvádušaid oktavuo#as máinnašuvvon periodat 1 ja 2 leat #ak#alohkanbajis ja periodat 3 ja 4 fas gi##alohkanbajis.

Tenttet ja daidda almmuheapmi

Vuo##o- ja ávnnaoahpuin leat eanaš logaldat- ja hárjehuskurssat ja daidda dábála##at gullá tentte #a#aheapmi. #a#ahanvuogit molsašuddet kurssaid mielde ja tenttiid lassin esseat, logaldatbeaivegirjiit ja girjetenttet leat vejola##at. Ávnna- ja #iek#udeaddji oahpuide gullet váljakurssat ja daid sáhtá #a#ahit girjetenten dahje essean.

Kurssaide mat #a#ahuvvojit girjetenten, galgá almmuhit iežas die#agotti dahje oahppoávdnasiidtenteditálášvuhtii. Almmuheami galgá dahkat WebOodi bokte (<https://weboodi.oulu.fi/oodi/>) unnimustá logi beaivvi ovdal tentebeaivvi. Die#agotti ja oahppoávdnasiid tentebeaivemearit gávdnojit Humanisttalaš die#agotti www-siidduin báikkis *studeren, tentebeaivvit*. Tentebohtosat leat oaidnimis elektrovnnalaš registaris WebOodis.

Almmuheapmi ja doaimmahatbálvalusat

Studeanta galgá almmuhit iežas jahkása##at universitehtii WebOodis dahje studeantabálvalusaid oahppodoaimmahagas. Namma- ja #ujuhusdie#uid rievdamis galgá almmuhit WebOodis.

Davvisámegiela linnjá / Pohjoissaamen linja

Opintokokonaisuudet ja niiden osaamistavoitteet

Pohjoissaamen perusopinnot suoritettuaan opiskelija hallitsee pohjoissaamen kieliopin, oikeinkirjoituksen ja kielenhuollon keskeiset asiat ja osaa tuottaa erilaisia tekstilajeja. Opiskelija osaa kuvata pohjoissaamen sanafonologian sekä morfofonologian ja lausefonologian pääpiirteet. Opiskelija laajentaa aktiivisesti sanavarastoaan ja osaa kiinnittää tietoisesti huomiota kielensä rikastuttamiseen. Opiskelija laatii itselleen digitaalisen sanalistan ja idiomisanakirjan. Hän tuntee myös saamelaista kirjoittamatonta ja kirjoitettua kaunokirjallisuutta.

Pohjoissaamen aineopinnot suoritettuaan opiskelija hallitsee saamen kielen kieliopin ja oikeinkirjoituksen ja osaa huoltaa kieltä itsenäisesti. Hän laajentaa saamen kielen kirjallista ja suullista käyttöään ja osaa tuottaa tieteellistä tekstiä. Hän tuntee myös saamen kielen kehityksen päälinjat. Opiskelija syventää sanastotyön taitojaan ja soveltaa niitä aktiivisesti omaan kielenkäyttöön. Perusopintojen aikana aloitettua sanalistan täydentämistä jatketaan aineopintojen aikana.

Pohjoissaamen syventävät opinnot suoritettuaan opiskelija on syventänyt kirjoittamistaan ja hallitsee saamen kielen kieliopin, oikeinkirjoituksen, kielenhuollon ja sanaston syvällisesti ja monipuolisesti. Opiskelija ymmärtää rakenteellisesti ja kielellisesti monimutkaisia tekstejä ja osaa tuottaa saamen kieltä selkeästi ja sujuvasti erilaisista aiheista sekä osaa ilmaista merkitysvivahteita. Opiskelija tuntee myös muita saamen kieliä ja niiden alueelliset variaatiot. Opiskelija osaa suunnitella ja toteuttaa itsenäisesti tieteellisen tutkimuksen.

Vuo##oahput / Perusopinnot (25 op)

683462Y Persovnnalaš oahppoplána / HOPS-henkilökohtainen opintosuunnitelma I 0 op

683407P Sojahanoahppa / Taivutusoppi 5 op

683406P Jietnadataoahppa / Äänneoppi 5 op

683520P Sátneráhkadeapmi / Sananmuodostusoppi 5 op

683521P #állin I / Kirjoittaminen I 5 op

683522P Jorgaleapmi I / Kääntäminen I 5 op

Ávnnasoahput / Aineopinnot (45 op)

683463Y Persovnnalaš oahppoplána / HOPS- henkilökohtainen opintosuunnitelma II 0 op

683489A Sámi girjjálašvuolta / Saamelainen kirjallisuus 5 op

683523A Jorgaleapmi II / Kääntäminen II 5 op

- 683524A Sátnerádju / Sanasto 5 op
- 683525A #állin II / Kirjoittaminen II 5 op
- 683526A Cealkkaoahppa / Lauseoppi 5 op
- 683527A Gielaid áitatvulošvuolta ja ealáskahttin / Kielten uhanalaisuus ja elvyttäminen 5 op
- 683420A Kandidáhtadutkamuš / Kandidaatintutkielma 10 op
- 683430A Maturitehta (kandidáhtadutkkus) / Kypsyysnäyte (kandidaatintutkielma) 0 op
- 683450A Váljaoahput unnimustá 5 o# / Valinnaisia opintojaksoja vähintään 5 op
- 683421A Bargoeallimii oahpásmuvvan /(váljaoahppu) / Tutustuminen työelämään (valinnainen) 6-8 op

#iek # udeaddji oahput / syventävät opinnot (80 op)

- 683465Y Persovnnalaš oahppoplána / HOPS –henkilökohtainen opintosuunnitelma III 0 op
- 683422S Anáraš- dahje nuortalašgiella / Inarin- tai koltansaame 5 op
- 683528S Láidehus eará sámegeleide / Johdatus muihin saamen kieliin 5 op
- 683529S Giellagáhtten / Kielenhuolto 5 op
- 683429S Váljaoahput / Valinnaiset kurssit 10 op
- 683530S Giellahistorjá / Kielihistoria 5 op
- 683531S Graduseminára / Graduseminaari 10 op
- 683427S Pro gradu –dutkamuš / Pro gradu – tutkielma 40 op
- 683431S Maturitehta (magisttardutkkus) / Kypsyysnäyte (maisterintutkinto) 0 op

Inarinsaamen linja

Opiskelu oikeus ja opintojen aloittaminen

Pääaineoikeuden voi saada hakemalla opiskelijaksi oppiaineeseen inarinsaamen linjalle kevään yhteishaussa sekä osallistumalla valintakokeeseen. Inarinsaame on vapaasti valittava sivuaine, johon kuuluvista kursseista voi muodostaa perusopinnot 25 op ja aineopinnot 35 op, tai perusopinnoista voi suorittaa yksittäisiä kursseja. Se sopii sivuaineeksi esimerkiksi saamelaisen kulttuurin, pohjoissaamen kielen, suomen kielen, vieraiden kielten, historiatieteiden ja informaatiotutkimuksen opiskelijoille kuten myös luokanopettajaksi opiskeleville. Oulun yliopiston opiskelija voi saada pääaineoikeuden myös suorittamalla inarinsaamen perus- ja aineopinnot vähintään arvosanalla 3 ja hakemalla tiedekunnalta pääaineen vaihto-oikeutta. Tiedustelut ja vapaamuotoiset hakemukset inarinsaamen sivuaineopintoihin voi lähettää yliopisto-opettaja Mervi Skopetsille mervi.skopets@oulu.fi (puh. 050 5749280).

Opintoneuvonta

Syyslukukauden alussa järjestetään uusien opiskelijoiden ja Giellagas-instituutin henkilökunnan yhteinen tiedotus- ja tutustumistilaisuus. Opiskelijat laativat ensimmäisen lukukauden aikana ensimmäisen henkilökohtaisen opintosuunnitelmansa (HOPS). Sen tekemistä varten jokaisen opiskelijan kanssa sovitaan erillinen aika, jolloin on mahdollisuus keskustella tarkemmin opintoasioista omaopettajan kanssa. Hän neuvoo opiskelijoita tutkinnon

suorittamiseen, opintojen etenemiseen sekä sivuainevalintoihin liittyvissä kysymyksissä. Omaopettajan tavoittaa työhuoneesta HU 327 tai puhelinnumerosta 029 448 3486.

Opintojensa aikana opiskelijat laativat yhteensä kolme henkilökohtaista opintosuunnitelmaa: ensimmäisen lisäksi laaditaan vielä kaksi suunnitelmaa, joista toinen kuuluu kandidaatintutkintoon ja toinen maisterintutkintoon. Henkilökohtaisten opintosuunnitelmien tekemisestä ei saa opintopisteitä, mutta niistä tulee merkintä opintorekisteriin.

Katsaus oppiaineeseen

Inarinsaamen kielen opetus ja tutkimus alkoi Oulun yliopistossa vuonna 2000, jolloin inarinsaamesta tuli sivuaine. Vuonna 2011 inarinsaamesta tuli itsenäinen maisterin tutkintoon johtava linja saamen kielen pääaineeseen. Inarinsaamen opetus- ja tutkimuskohteena ovat kielen rakenne ja käyttö, puhuttu ja kirjoitettu kieli, kielen teoreettinen ja käytännön kielenhuolto sekä kielen vaihtelu ja kehitys. Linjan opetus alkaa suomenkielisenä, mutta vaihtuu vähitellen inarinsaamenkieliseksi perusopintojen aikana. Opintoihin sisältyy myös kääntämiseen ja kielen revitalisaatioon liittyviä opintoja sekä pohjois- tai koltansaamen opintoja. Osa opinnoista voidaan yhdistää pohjoissaamen ja saamelaisen kulttuurin opetukseen, joten opetuskielenä on toisinaan myös suomi. Koska etenkin pohjoissaamea kuulee paljon ja koska pohjoissaamen ja inarinsaamen yhteydet käytännössä ovat tiiviit, olisi toivottavaa, että opiskelija osallistuisi ainakin pohjoissaamen alkeis- ja jatkokurssille. Opinto-ohjelma ei sitä kuitenkaan edellytä.

Inarinsaamen linja on rakennettu siten, että inarinsaame sopii pääaineeksi sekä vieraskielisille aloittelijoille että kieltä paremmin hallitseville, joko kieltä äidinkielenään tai äidinkielen omaisesti puhuville. Opinto-ohjelma pohjautuu inarinsaamen täydennyskoulutuksesta (2009–2010) saatuun kokemukseen – koulutuksen, jossa inarinsaamea osaamattomista eri alojen ammattilaisista koulutettiin oman alansa kielensiirtäjiä. Jo kaksi sukupolvea oli menettänyt kieltä, joten kieli tarvitsi ja tarvitsee edelleen toimijoita kieliyhteisön ulkopuolelta. Inarinsaamen opinnot voi aloittaa aivan alkeista opintojaksolla Inarinsaamen peruskurssi I tai hakea korvaavuutta aiemmalle osaamiselle tai aiemmille suorituksille ja tulla mukaan opetukseen oman kielitaidon kannalta sopivassa kohdassa. Inarinsaamen opetuksesta pääosa järjestetään verkkoluentoina ja etäopetuksena.

Saamen kielen oppiaineen tavoitteena on kouluttaa monitaitoisia kielen ammattilaisia saamelaisyhteisön tarpeisiin. Esimerkiksi kääntäminen korostuu työmarkkinoilla oppimateriaalin laadintatehtävissä sekä kirjallisuuden kääntämisessä. Inarinsaamelaisessa kieliyhteisössä tietämys kielen revitalisaatiosta on yksi kielen keskeisistä kivijaloista, minkä lisäksi opetus- ja tutkimustehtäviin tarvitaan asiantuntijoita, samoin saamenkielisiin viestimiin, kielenhuoltoon sekä hallintotehtäviin.

Useamman kuin yhden saamen kielen opiskelu, oman tutkimuksen tekeminen ja työelämään tutustuminen lisäävät opiskelijan mahdollisuuksia päästä valmistumisen jälkeen haluamaansa tehtävään. Työelämään tutustutaan jo opiskeluvaiheessa, ja työharjoittelujakso kuuluu kandidaatin tutkinnon opintoihin. Opiskelija valitsee sivuaineensa kiinnostuksensa sekä sen mukaan, millaisiin työtehtäviin hän pyrkii opintojensa jälkeen. Inarinsaamen ja pohjoissaamen lisäksi Giellagas-instituutissa voi opiskella pohjoissaamea vieraana kielenä, koltansaamen kieltä sekä saamelaista kulttuuria. Nämä sopivat sivuaineiksi myös inarinsaamen opiskelijoille. Inarin saamen kielen opintoja voi jatkaa aina tohtorin tutkintoon asti.

Opintokokonaisuudet ja niiden osaamistavoitteet

Inarinsaamen perusopinnot suoritettuaan opiskelija hallitsee inarinsaamen peruskieliopin sekä pystyy käyttämään kieltä luontevasti päivittäisenä kielenä niin suullisesti kuin kirjallisestikin. Lisäksi opiskelija hallitsee inarinsaamen tutkimukseen liittyvät keskeiset käsitteet sekä tuntee kielen aseman ja inarinsaamelaisen kulttuurin pääpiirteet.

Inarinsaamen aineopinnot suoritettuaan opiskelija hallitsee inarinsaamen rakenteen syvällisesti. Lisäksi hän tuntee kirjakielen synnyn ja kirjoitetun kielen muotoutumisen nykyiselleen. Samoin opiskelija syventää tuntemustaan kielen eri tutkimusaloihin. Opiskelija hallitsee tieteellisen kirjoittamisen perusteet ja osaa laatia lähteitä ja aineistoa hyväksi käyttäen pienimuotoisia tieteellisiä tutkielmia, esitelmiä ja muita kirjallisia ja suullisia esityksiä.

Inarinsaamen syventävät opinnot suoritettuaan opiskelija hallitsee kielen rakenteen syvällisesti. Hän kykenee itsenäiseen tieteelliseen työskentelyyn ja osaa hyödyntää lähteitä ja tutkimusaineistoa omassa tutkimustyössään. Lisäksi hän kykenee työskentelemään itsenäisesti ja toimimaan asiantuntijana kielen eri osa-alueilla.

Perusopinnot (25 op)

- 683651Y HOPS-henkilökohtainen opintosuunnitelma I 0 op
- 683659P Inarinsaamen peruskurssi I 5 op
- 683660P Inarinsaamen suullinen käyttö I 5 op
- 683661P Inarinsaamen peruskurssi II 5 op
- 683662P Inarinsaamen taivuttamisen harjoituskurssi 5 op
- 683663P Inarinsaamen kirjallinen käyttö I 5 op

Aineopinnot (45 op)

- 683652Y HOPS-henkilökohtainen opintosuunnitelma II 0 op
- 683664A Inarinsaamen fonologia ja morfologia I 5 op
- 683665A Inarinsaamen lauseoppi 5 op
- 683666A Inarinsaamen suullinen käyttö II 5 op
- 683667A Inarinsaamen kirjallinen käyttö II 5 op
- 683668A Inarinsaamen sananmuodostusoppi 5 op
- 683669A Inarinsaamenkieliseen työelämään tutustuminen 5 op
- 683670A Oman tutkimusalan teoria ja käytäntö (*inarinsaame*) 5 op
- 683619A Kandidaatintutkielma (*inarinsaame*) 10 op
- 683620A Kypsyysnäyte (*inarinsaame*) 0 op
- 683671A Valinnaiset aineopinnot inarinsaamen sivuaineopiskelijoille 5 op
- 683672A Inarinsaamen erikoisalan sanasto [valinnainen kurssi] 5 op

Syventävät opinnot (80 op)

- 683653Y HOPS-henkilökohtainen opintosuunnitelma III 0 op
- 683673S Inarinsaamen fonologia ja morfologia II 5 op
- 683674S Toinen saamen kieli (*pohjoissaame/koltansaame*) 5 op
- 683675S Inarinsaamen revitalisaation metodologia 5 op
- 683676S Valinnaiset syventävät opinnot (*inarinsaame*) 15 op
- 683677S Graduseminaari (*inarinsaame*) 10 op
- 683646S Pro gradu -tutkielma (*inarinsaame*) 40 op
- 683650S Kypsyysnäyte (*inarinsaame*) 0 op

Tutkintorakenteisiin kuulumattomat opintokokonaisuudet ja -jaksot

683531S: Graduseminaari, 10 op
 683677S: Graduseminaari (inarinsaame), 10 op
 683462Y: HOPS - henkilökohtainen opintosuunnitelma 1 (saamen kieli), 0 op
 683463Y: HOPS - henkilökohtainen opintosuunnitelma 2 (saamen kieli), 0 op
 683465Y: HOPS - henkilökohtainen opintosuunnitelma 3 (saamen kieli), 0 op
 683652Y: HOPS -henkilökohtainen opintosuunnitelma 2 (inarinsaamen kieli), 0 op
 683653Y: HOPS -henkilökohtainen opintosuunnitelma 3 (inarinsaamen kieli), 0 op
 683651Y: HOPS -henkilökohtainen opintosuunnitelma I (inarinsaamen kieli), 0 op
 683672A: Inarinsaamen erikoisalan sanasto, 5 op
 683664A: Inarinsaamen fonologia ja morfologia I, 5 op
 683673S: Inarinsaamen fonologia ja morfologia II, 5 op
 683663P: Inarinsaamen kirjallinen käyttö I, 5 op
 683667A: Inarinsaamen kirjallinen käyttö II, 5 op
 683665A: Inarinsaamen lauseoppi, 5 op
 683659P: Inarinsaamen peruskurssi I, 5 op
 683661P: Inarinsaamen peruskurssi II, 5 op
 683675S: Inarinsaamen revitalisaation metodologia, 5 op
 683668A: Inarinsaamen sananmuodostusoppi, 5 op
 683660P: Inarinsaamen suullinen käyttö I, 5 op
 683666A: Inarinsaamen suullinen käyttö II, 5 op
 683662P: Inarinsaamen taivuttamisen harjoituskurssi, 5 op
 683669A: Inarinsaamenkieliseen työelämään tutustuminen, 5 op
 683528S: Johdatus muihin saamen kieliin, 5 op
 683420A: Kandidaatintutkielma, 10 op
 683619A: Kandidaatintutkielma/inarinsaame, 10 op
 683529S: Kielenhuolto, 5 op
 683530S: Kielihistoria, 5 op
 683527A: Kielten uhanalaisuus ja elvyttäminen, 5 op
 683521P: Kirjoittaminen I, 5 op
 683525A: Kirjoittaminen II, 5 op
 683422S: Koltan- tai inarinsaame, 5 op
 683620A: Kypsyysnäyte (kandidaatintutkinto/inarinsaame), 0 op
 683430A: Kypsyysnäyte (kandidaatintutkinto/pohjoissaame), 0 op
 683650S: Kypsyysnäyte (maisterintutkinto/inarinsaame), 0 op
 683431S: Kypsyysnäyte (maisterintutkinto/pohjoissaame), 0 op
 683522P: Kääntäminen I, 5 op
 683523A: Kääntäminen II, 5 op
 683526A: Lauseoppi, 5 op
 683670A: Oman tutkimusalan teoria ja käytäntö (inarinsaame), 5 op
 683406P: Pohjoissaamen äänneoppi, 5 op
 683646S: Pro gradu -tutkielma (inarinsaame), 40 op
 683427S: Pro gradu-tutkielma, 40 op
 683489A: Saamelainen kirjallisuus, 5 op
 683520P: Sananmuodostusoppi, 5 op
 683524A: Sanasto, 5 op
 683407P: Taivutusoppi, 5 op
 683674S: Toinen saamen kieli (pohjoissaame/koltansaame), 5 op
 683421A: Tutustuminen työelämään, 5 op
 683671A: Valinnaiset aineopinnot inarinsaamen sivuaineopiskelijoille, 5 op
 683429S: Valinnaiset kurssit, 2 - 12 op
 683676S: Valinnaiset syventävät opinnot (inarinsaame), 15 op
 683450A: Valinnaisia opintojaksoja, 1 - 8 op

Opintojaksojen kuvaukset

Tutkintorakenteisiin kuulumattomien opintokokonaisuuksien ja -jaksojen kuvaukset

683531S: Graduseminaari, 10 op

Voimassaolo: 01.08.2015 -

Opiskelumuoto: Syventävät opinnot

Laji: Opintojakso

Vastuuyksikkö: Giellagas-instituutti

Arvostelu: 1 - 5, hyv, hyl

Opintokohteen kielet: saame

Voidaan suorittaa useasti: Kyllä

Laajuus:

10 op /o#

Ajoitus:

5. jaksi

Osaamistavoitteet:

Studeanta máhtta ordnet, buktit ovdan ja árvoštallat die#alaš die#uid ja dahkat die#alaš dutkamuša ieh#anasat.

Sisältö:

Dutkanplána ja seminárabarggu #állin, bagadallanseminárat ja die#alaš ságastallan. Studeanta maiddá opponere earáid seminárabargguid.

Järjestämistapa:

Kontáktaoahpahuš

Toteutustavat:

Seminárabargan, dutkanplána ja seminárabarggu #állin.

Kohderyhmä:

Sámegeiela lohkkít

Esitietovaatimukset:

Kandidáhtadutkkus ja ávnnasoahput

Oppimateriaali:

Hirsjärvi, Sirkka – Remes, Pirkko – Sajavaara, Paula 2010: Tutki ja kirjoita; studeantta iežas dutkansuorggi die#alaš girjjálašvuolta.

Suoritustavat ja arviointikriteerit:

Seminárabarggut

Arviointiasteikko:

Dohkkehuvvon / hilgojuvvon

Vastuuhenkilö:

Professor

683677S: Graduseminaari (inarinsaame), 10 op

Voimassaolo: 01.08.2015 -

Opiskelumuoto: Syventävät opinnot

Laji: Opintojakso

Vastuuyksikkö: Giellagas-instituutti

Arvostelu: 1 - 5, hyv, hyl

Opintokohteen kielet: saame

Voidaan suorittaa useasti: Kyllä

Laajuus:

10 op

Opetuskieli:

Inarinsaame ja suomi

Ajoitus:

5. vuosi

Osaamistavoitteet:

Opintojakson suoritettuaan opiskelija osaa arvioida oman tutkimusalansa historiaa, aikaisempia tutkimuksia, teorioita ja metodeja. Opiskelija osaa käyttää oman tutkimuksensa teoreettista ja metodista lähdekirjallisuutta ja arvioida sitä kriittisesti tutkimuksensa näkökulmasta. Hän osaa laatia työnsä tutkimussuunnitelman ja referoida tutkimusalansa historiaa ja tutkimusalaansa liittyvää lähdekirjallisuutta. Hän osaa hankkia, hakea, järjestää, esittää ja arvioida analyyttisesti tutkimustietoa ja soveltaa kielentutkimuksen menetelmiä. Opiskelija osaa laatia tutkimuksestaan seminaarityön, jossa tuo esille tutkimuksensa alustavia tutkimustuloksia ja problematiikkaa. Hän osaa puolustaa työtään tieteellisissä keskusteluissa. Opiskelija arvioi tutkielmansa erikoisalaa ja osaa kehittää valmiuksiaan tutkimuksen tekemiseen. Hän osaa opponoida muiden seminaaritöitä.

Sisältö:

Tiedonhankinta- ja haku; 10-15 -sivuisen tutkimussuunnitelman, 10-sivuisen omaa tutkimusta esittelevän seminaarityön (oma tutkimus, sen alustavat tulokset ja problematiikka) sekä 5-sivuisen oman tutkimusalan historiaa käsittelevän esseen laatiminen (oman tutkimusalan kansainvälisen, suomalaisen ja saamelaisen tutkimuksen historian pääpiirteet, tärkeimmät tutkimussuuntauukset, hankkeet, instituutiot ja tutkijat); tutkimusalaan liittyvän keskeisen lähdekirjallisuuden referointi; tutkimusmenetelmät, tieteellinen keskustelu, tieteellinen ilmaisu ja kirjoittaminen, hyvä tieteellinen käytäntö. Seminaarit: kirjareferointi, tutkimussuunnitelma, tutkimushistoria ja seminaarityö. Opiskelija osallistuu myös muuhun seminaarityöskentelyyn ja opponoi muiden seminaaritöitä. Pakollisten seminaarien lisäksi myös pro gradu -ohjausseminaarit. Opiskelija arvioi alan tutkimustietoa, jakaa tietämystään muiden kanssa ja osallistuu tieteelliseen keskusteluun.

Järjestämistapa:

Lähiopetus ja/tai verkko-opetus

Toteutustavat:

Seminaari-istunnot 26 h, opiskelijan henkilökohtainen ohjaus 10 h

Kohderyhmä:

Inarinsaamen pääaineopiskelijat

Esitietovaatimukset:

Aineopinnot suoritettuina.

Oppimateriaali:

Omaan tutkimusalaan liittyvä kirjallisuus; oheismateriaalina: Risto Heikkinen, Anja Agander, Eva Ijäs ja Mirja Laitinen 2005: *Tiedonhakijan teho-opas*. Jyväskylä: Docendo; Merja Kinnunen & Olli Löytty (toim.) 2007: *Tieteellinen kirjoittaminen*. 2. painos. Tampere: Osuuskunta Vastapaino; Olli Mäkinen 2005: *Tieteellisen kirjoittamisen ABC*. Helsinki: Tammi; Sirkka Hirsjärvi, Pirkko Remes & Paula Sajavaara 2013: *Tutki ja kirjoita*. 15. - 17. painos. Helsinki: Tammi; Helena Kangasharju ja Marketta Marjapuro 2005: *Tutkimusraportin kirjoittaminen*, 5–89; Sonja Kniivilä, Sari Lindblom-Ylärinne ja Anne Mäntynen 2012: *Tiede ja teksti*. Tehoa ja taitoa tutkielman kirjoittamiseen. 2. painos. s. 3–55, 89–191; Juha T Hakala 2008: *Uusi graduopas*. Melkein maisterin entistä ehompi niksikirja. 2. tai 3. painos. Helsinki: Gaudeamus.

Suoritustavat ja arviointikriteerit:

Aktiivinen seminaarityöskentely; tutkimussuunnitelma (10-15 s.); seminaarityö (10 s.) ja essee (5 s.); tutkimusalan kirjallisuuden referointi. Lue lisää [opintosuoritusten arvostelusta](#) yliopiston verkkosivulta.

Arviointiasteikko:

Hyväksytty/hylätty

Vastuuhenkilö:

Yliopistonlehtori

683462Y: HOPS - henkilökohtainen opintosuunnitelma 1 (saamen kieli), 0 op

Voimassaolo: 01.08.2009 -

Opiskelumuoto: Yleisopinnot

Laji: Opintojakso

Vastuuyksikkö: Giellagas-instituutti

Arvostelu: 1 - 5, hyv, hyl

Opintokohteen kielet: saame

Laajuus:

0 op

683463Y: HOPS - henkilökohtainen opintosuunnitelma 2 (saamen kieli), 0 op

Voimassaolo: 01.08.2009 -

Opiskelumuoto: Yleisopinnot

Laji: Opintojakso

Vastuuyksikkö: Giellagas-instituutti

Arvostelu: 1 - 5, hyv, hyl

Opintokohteen kielet: saame

Laajuus:

0 op / o#

683465Y: HOPS - henkilökohtainen opintosuunnitelma 3 (saamen kieli), 0 op

Voimassaolo: 01.08.2009 -

Opiskelumuoto: Yleisopinnot

Laji: Opintojakso

Vastuuyksikkö: Giellagas-instituutti

Arvostelu: 1 - 5, hyv, hyl

Opintokohteen kielet: saame

Laajuus:

0 op/o#

683652Y: HOPS -henkilökohtainen opintosuunnitelma 2 (inarinsaamen kieli), 0 op

Voimassaolo: 01.08.2011 -

Opiskelumuoto: Aineopinnot

Laji: Opintojakso

Vastuuyksikkö: Giellagas-instituutti

Arvostelu: 1 - 5, hyv, hyl

Opintokohteen kielet: suomi

Laajuus:

0 op

Opetuskieli:

Suomi

Ajoitus:

2.—3. lukuvuosi

Osaamistavoitteet:

Opiskelija päivittää ja tarkistaa oman opintosuunnitelmansa kandidaatintutkielman ja HuK-tutkinnon suorittamiseksi.

Sisältö:

Järjestämistapa:

Kontaktiopetus

Toteutustavat:

HOPS-palaverit omaopettajan ja kandidaattiseminaarin opettajan kanssa

Kohderyhmä:

Inarinsaamen pääaineopiskelijat

Esitietovaatimukset:

Kandidaatintutkielman aloittamisen yhteydessä

Suoritustavat ja arviointikriteerit:

Kirjallinen opintosuunnitelma ja keskustelu. Lue lisää [opintosuoritusten arvostelusta](#) yliopiston verkkosivulta.

Arviointiasteikko:

Hyväksytty

Vastuuhenkilö:

Omaopettaja

683653Y: HOPS -henkilökohtainen opintosuunnitelma 3 (inarinsaamen kieli), 0 op

Voimassaolo: 01.08.2011 -

Opiskelumuoto: Syventävät opinnot

Laji: Opintojakso

Vastuuyksikkö: Giellagas-instituutti

Arvostelu: 1 - 5, hyv, hyl

Opintokohteen kielet: suomi

Laajuus:

0 op

Opetuskieli:

Suomi

Ajoitus:

3.—4. lukuvuosi

Osaamistavoitteet:

Opiskelijalla on tutkinnon loppuun suorittamiseksi tehty suunnitelma, joka rakentuu omista (työllistymis)tavoitteista suhteessa koulutukseen.

Sisältö:

Aikaisempien HOPS-suunnitelmien tarkentaminen.

Järjestämistapa:

Kontaktiopetus

Toteutustavat:

HOPS-palaveri pro gradu -tutkielmasta vastaavan professorin kanssa, minkä jälkeen opiskelija suunnittelee ja aikatauluttaa opintonsa ja opintopolkunsa.

Kohderyhmä:

Maisteriopintojaan aloittavat opiskelijat

Esitietovaatimukset:

Pro gradu -tutkielman aiheenvalintaprosessin yhteydessä

Suoritustavat ja arviointikriteerit:

Kirjallinen opintosuunnitelma ja keskustelu. Lue lisää [opintosuoritusten arvostelusta](#) yliopiston verkkosivulta.

Arviointiasteikko:

Hyväksytty

Vastuuhenkilö:

Omaopettaja

683651Y: HOPS -henkilökohtainen opintosuunnitelma I (inarinsaamen kieli), 0 op

Voimassaolo: 01.08.2011 -

Opiskelumuoto: Perusopinnot

Laji: Opintojakso

Vastuuyksikkö: Giellagas-instituutti

Arvostelu: 1 - 5, hyv, hyl

Opintokohteen kielet: suomi

Laajuus:

0 op

Opetuskieli:

Suomi

Ajoitus:

1. lukuvuosi

Osaamistavoitteet:

Opiskelija laatii kandidaatintutkinnon suorittamiseksi suunnitelman, joka rakentuu omista (työllistymis)tavoitteista suhteessa koulutukseen.

Järjestämistapa:

Kontaktiopetus

Toteutustavat:

Osallistuminen tiedotustilaisuuksiin ja HOPS-palaverit omaopettajan kanssa, minkä jälkeen opiskelija suunnittelee ja aikatauluttaa opintonsa ja opintopolkunsä käyttäen hyväkseen HOPS-lomakkeita.

Kohderyhmä:

Ensimmäisen vuoden opiskelijat

Yhteydet muihin opintojaksoihin:

Heti opintojen alkuvaiheessa

Suoritustavat ja arviointikriteerit:

Kirjallinen opintosuunnitelma ja keskustelu. Lue lisää [opintosuoritusten arvostelusta](#) yliopiston verkkosivulta.

Arviointiasteikko:

Hyväksytty

Vastuuhenkilö:

Omaopettaja

683672A: Inarinsaamen erikoisalan sanasto, 5 op**Voimassaolo:** 01.08.2015 -**Opiskelumuofo:** Aineopinnot**Laji:** Opintojakso**Vastuuyksikkö:** Giellagas-instituutti**Arvostelu:** 1 - 5, hyv, hyl**Opintokohteen kielet:** suomi**Voidaan suorittaa useasti:** Kyllä**Laajuus:**

5 op

Opetuskieli:

Inarinsaame

Ajoitus:

3. vuosi

Osaamistavoitteet:

Opintojakson suoritettuaan opiskelija osaa käyttää inarinsaamea valitsemansa erikoisalan kielenä. Hän hallitsee erikoisalan kielen, tyylin ja terminologian. Opiskelija osaa laatia erikoisalansa uudissanaja.

Sisältö:

Erikoisalan (esim. biologia, maantiede, kemia, fysiikka, matematiikka, historia, uskonto, hallinto tai lakitiede) keskeisen sanaston ja fraseologian kokoaminen ja uudissanajien laadinta.

Järjestämistapa:

Verkko-opetus tai monimuoto-opetus

Toteutustavat:

Luennot 4 h; pienryhmätyöskentely ja/tai seminaarityöskentely 10 h

Kohderyhmä:

Inarinsaamen pää- ja sivuaineopiskelijat; kurssi soveltuu erityisesti sellaisille opiskelijoille, jotka tarvitsevat tietyn erikoisalan sanastoa.

Esitietovaatimukset:

Vähintään # aineopinnoista suoritettuina.

Oppimateriaali:

Sopimuksen mukaan.

Suoritustavat ja arviointikriteerit:

Aktiivinen osallistuminen, sanaston laatiminen, hyväksytysti suoritettu erikoisalaan liittyvä alustuspuheenvuoro sekä sen kommentointi ja siitä keskustelu. Lue lisää [opintosuoritusten arvostelusta](#) yliopiston verkkosivulta.

Arviointiasteikko:

Hyväksytty/hylätty

Vastuuhenkilö:

Yliopistonlehtori

Lisätiedot:

Valinnainen opintojakso inarinsaamen sivuaineopiskelijoille

683664A: Inarinsaamen fonologia ja morfologia I, 5 op

Voimassaolo: 01.08.2015 -

Opiskelumuoto: Aineopinnot

Laji: Opintojakso

Vastuuyksikkö: Giellagas-instituutti

Arvostelu: 1 - 5, hyv, hyl

Opintokohteen kielet: suomi

Voidaan suorittaa useasti: Kyllä

Laajuus:

5 op

Opetuskieli:

Inarinsaame

Ajoitus:

2. vuosi

Osaamistavoitteet:

Opintojakson suoritettuaan opiskelija osaa taivuttaa inarinsaamen verbejä ja nomineja sekä osaa aktiivisesti tuottaa sanassa tapahtuvat vaihtelut (astevaihtelu sekä mahdolliset pituusvaihtelut ja vokaalinmuutokset).

Sisältö:

Vartalossa tapahtuvat vaihtelut (yksinäiskonsonanttien puolipituus systemaattisesti esitettynä, vokaalien venyminen äänneympäristössään, systemaattiset vokaalimuutokset 1. ja 2 tavussa, diftongien pituudet äänneympäristössä sekä jälkitavun konsonanttivaihtelu); astevaihtelun systematia, astevaihtelun yhteydessä esiintyvät pidentymät ja lyhentymät eri vartalotyypin (verbit ja nominit) taivutus.

Järjestämistapa:

Verkko-opetus tai monimuoto-opetus

Toteutustavat:

Luennot 24 h, harjoitukset 24 h

Kohderyhmä:

Inarinsaamen pää- ja sivuaineopiskelijat

Esitietovaatimukset:

Suoritettuna inarinsaamen perusopinnot

Oppimateriaali:

Marja-Liisa Olthuis & Petter Morottaja 2014: Anarâškielâ kielâoppâ. Sujâtemoppâ. Aanaar: Sämitigge; Vesala, Riitta 2014: Hirškiihâ já Myerji mainâseh I - III. Aanaar: Anarâškielâ servi; opettajan jakama materiaali.

Suoritustavat ja arviointikriteerit:

Aktiivinen osallistuminen luennoille ja harjoituksiin sekä tentti. Lue lisää [opintosuoritusten arvostelusta](#) yliopiston verkkosivulta.

Arviointiasteikko:

0#5

Vastuuhenkilö:

Yliopisto-opettaja; yliopistonlehtori

683673S: Inarinsaamen fonologia ja morfologia II, 5 op

Voimassaolo: 01.08.2015 -

Opiskelumuoto: Syventävät opinnot

Laji: Opintojakso

Vastuuyksikkö: Giellagas-instituutti

Arvostelu: 1 - 5, hyv, hyl

Opintokohteen kielet: saame

Voidaan suorittaa useasti: Kyllä

Laajuus:

5 op

Opetuskieli:

Inarinsaame

Ajoitus:

4. vuosi

Osaamistavoitteet:

Opintojakson suoritettuaan opiskelijalla on syvälinen tietämys inarinsaamen ääntämisestä ja vaikeimmistakin taivutustyypeistä.

Sisältö:

Fonologia : Äänteiden kesto (pitkät, lyhyet ja venytetyt vokaalit; pitkät ja lyhyet diftongit; lyhyet, puolipitkät ja pitkät konsonantit) sekä konsonanttien soinnillisuus ja soinnittomuus. Morfologia: Vartalossa tapahtuvat vaihtelut (vokaalivaihtelut, vokaalien ja konsonanttien pituusvaihtelut); kvantitatiivinen ja kvalitatiivinen astevaihtelu sekä muut vartalossa tapahtuvat konsonanttivaihtelut; vaikeimmat taivutusmuodot; suomen ja inarinsaamen morfosyntaktiset erot.

Järjestämistapa:

Verkko-opetus tai monimuoto-opetus

Toteutustavat:

Luennot 24 h, harjoitukset 24 h

Kohderyhmä:

Inarinsaamen pääaineopiskelijat

Esitietovaatimukset:

Suoritettuina inarinsaamen perusopinnot kokonaan sekä aineopinnoista vähintään seuraavat kurssit:

Inarinsaamen fonologia ja morfologia I, Inarinsaamen lauseoppi, Inarinsaamen kirjoittaminen ja kääntäminen ja Inarinsaamen sananmuodostusoppi.

Oppimateriaali:

Marja-Liisa Olthuis & Petter Morottaja 2014: Anarâškielâ kielâoppâ. Sujâtemoppâ. Aanaar: Sämitigge; opettajan jakama materiaali.

Suoritustavat ja arviointikriteerit:

Aktiivinen osallistuminen luennoille ja harjoituksiin sekä tentti. Lue lisää [opintosuoritusten arvostelusta](#) yliopiston verkkosivulta.

Arviointiasteikko:

0#5

Vastuuhenkilö:

Yliopistonlehtori

683663P: Inarinsaamen kirjallinen käyttö I, 5 op

Voimassaolo: 01.08.2015 -

Opiskelumuoto: Perusopinnot

Laji: Opintojakso

Vastuuyksikkö: Giellagas-instituutti

Arvostelu: 1 - 5, hyv, hyl

Opintokohteen kielet: saame

Voidaan suorittaa useasti: Kyllä

Laajuus:

5 op

Opetuskieli:

Inarinsaame, apukielenä suomi

Ajoitus:

1. vuosi

Osaamistavoitteet:

Opiskelija hallitsee inarinsaamen kielen ortografian, rakenteen ja eri tyyllilajit ja kykenee kirjoittamaan helpohkoja tekstejä inarinsaameksi.

Sisältö:

Inarinsaamen kirjoitustavan harjoittelua kirjoittamalla ja litteroimalla; yksinkertaisen tarinoiden ja asiategistien kirjoittaminen.

Järjestämistapa:

Verkko-opetus tai monimuoto-opetus

Toteutustavat:

Kontaktiopetus 28 h, joista luentoja 4 h ja harjoituksia 24 h

Kohderyhmä:

Inarinsaamen pää- ja sivuaineopiskelijat

Esitietovaatimukset:

Suoritettuina opintojaksot *Inarinsaamen peruskurssi I* ja *Inarinsaamen suullinen käyttö I* sekä lisäksi Inarinsaamen peruskurssi II ja *Inarinsaamen taivuttamisen harjoituskurssi*. mikäli niitä ei suoriteta samanaikaisesti tämän opintojakson kanssa.

Yhteydet muihin opintojaksoihin:

Suosittelaa suoritettavaksi samanaikaisesti opintojaksojen *Inarinsaamen peruskurssi II* ja *Inarinsaamen taivuttamisen harjoituskurssi* kanssa.

Oppimateriaali:

Anarâš-lehti; sopimuksen mukaan inarinsaamenkielisiä tekstejä ja kirjallisuutta.

Suoritustavat ja arviointikriteerit:

Aktiivinen osallistuminen luentoihin ja harjoituksiin ja itsenäiset kirjoitustehtävät. Lue lisää [opintosuoritusten arvostelusta](#) yliopiston verkkosivulta.

Arviointiasteikko:

0#5

Vastuuhenkilö:

Yliopisto-opettaja

683667A: Inarinsaamen kirjallinen käyttö II, 5 op

Voimassaolo: 01.08.2015 -

Opiskelumuoto: Aineopinnot

Laji: Opintojakso

Vastuuyksikkö: Giellagas-instituutti

Arvostelu: 1 - 5, hyv, hyl

Opintokohteen kielet: suomi

Voidaan suorittaa useasti: Kyllä

Laajuus:

5 op

Opetuskieli:

Inarinsaame

Ajoitus:

2. - 3. vuosi

Osaamistavoitteet:

Opintojakson suoritettuaan opiskelija osaa kirjoittaa sujuvaa inarinsaamea. Opiskelija osaa tuottaa erityyppisiä teksti- ja tyylilajeja sekä hallitsee prosessikäntämisen.

Sisältö:

Erityyppisiin tekstilajeihin liittyvät kirjoitustehtävät sekä lyhyet käänösharjoitukset suomi-inarinsaame.

Järjestämistapa:

Verkko-opetus tai monimuoto-opetus

Toteutustavat:

Luennot 4 h ja harjoitukset 20 h

Kohderyhmä:

Inarinsaamen pää- ja sivuaineopiskelijat

Esitietovaatimukset:

Suoritettuina inarinsaamen perusopinnot sekä aineopinnoista opintojaksot *Inarinsaamen fonologia ja morfologia I* ja *Inarinsaamen lauseoppi*.

Yhteydet muihin opintojaksoihin:

Voidaan suorittaa myös samanaikaisesti opintojakson *Inarinsaamen lauseoppi* kanssa.

Oppimateriaali:

Oheismateriaali: Anarâš- ja Kierâš-lehdet; Petter Morottaja 2009: Kirjalâšvuotâ jottâá já symboleh kirdâ##eh fantasia suájáiguin. - Omin sanoin, s. 65-70. Helsinki: Kotimaisten kielten tutkimuskeskus; Hirsjärvi, Sirkka –

Remes, Pirkko – Sajavaara, Paula 2013: Tutki ja kirjoita. 15. - 17. painos. Helsinki: Tammi; sekä lisäksi Elias Lönnrot 1854: Ueber den Enare-Lappischen Dialekt; Kopiot 1880-luvun kielimestareiden lähettämistä kirjeistä A. V. Koskimiehelle; E.W. Borg 1859: Anar sämi kiela aapis kirje ja doktor Martti Lutherus ucca katkismus. Oulu: Chr. Ev. Bark; Anarâš-kalender 2005; Marja-Liisa Olthuis 2006: 1800-luvun inarinsaame ja inarinsaamen kirjakielen synty. Teoksessa Nordlund, Taru (toim.) Kohtauspaikkana kieli. Näkökulmia persoonaan, muutoksiin ja valintoihin. SKST 1078, s. 386 -412; Marja-Liisa Olthuis 2009: Mii kirjekieliä lii já maht tot šadda? Omin sanoin, s. 75 – 89. Helsinki: Kotimaisten kielten tutkimuskeskuksen verkkojulkaisut. www.kotus.fi > verkkojulkaisut > omin sanoin – kirjoituksia vähemmistökielten kirjallistumisesta; T. I. Itkonen & A. V. Koskimies: Inarinlappalaista kansantietoutta (soveltuvin osin); Anarâš – Inarinsaamelaiset <http://www.samimuseum.fi/anaras/index.html>; Matti Morottaja 2001: Anarâškielâlâš sensaatio. – Anarâš 14. ihekerdi, Roovvâdmáánu. Sivut 4 – 5. Inari: Anarâškielâ servi; Ritva Kangasniemi & Petra Kuuva 2003: Jormo-Hendrih. – Anarâš 16. ihekerdi. Porgemáánu. Sivut 9 – 10. Inari: Anarâškielâ servi. ; A. V. Koskimies ja T. I. Itkonen 1978: Inarinlappalaista kansantietoutta. 2. uudistettu painos. Helsinki: Suomalais-ugrilainen seura.; Uula Morottajan ja muiden inarinsaamelaisten kirjoitukset *Sápmelaš* -lehdessä; Ilmari Mattus (1996): #ov#jäävrist Kaamásân – Syysjärveltä Kaamaseen. Inari: I. Mattus; lisak Mattus (1996): Eellimpäälgis. Inari: Anarâškielâ servi; Matti Morottaja (1996): Tovlááh mainâseh; Ilmari Mattus (2014): Sev#is vuo#âlohán. Inari: Anarâškielâ servi. Uudempi kaunokirjallisuus: opettajan jakama lista.

Suoritustavat ja arviointikriteerit:

Aktiivinen osallistuminen ja hyväksytysti suoritettut kirjoitus- ja käännöstehtävät. Lue lisää [opintosuoritusten arvostelusta](#) yliopiston verkkosivulta.

Arviointiasteikko:

0#5

Vastuuhenkilö:

Yliopistonlehtori

683665A: Inarinsaamen lauseoppi, 5 op

Voimassaolo: 01.08.2015 -

Opiskelumuoto: Aineopinnot

Laji: Opintojakso

Vastuuyksikkö: Giellagas-instituutti

Arvostelu: 1 - 5, hyv, hyl

Opintokohteen kielet: suomi

Voidaan suorittaa useasti: Kyllä

Laajuus:

5 op

Opetuskieli:

Inarinsaame

Ajoitus:

2. vuosi

Osaamistavoitteet:

Opintojakson suoritettuaan opiskelija osaa nimetä inarinsaamen lauseenjäsenet, tuntee lauseenjäsenien semanttiset roolit ja hallitsee lauseopin keskeiset piirteet. Opiskelija hallitsee suomen ja inarinsaamen morfosyntaktiset erot sekä inarinsaamen rektiotapaukset.

Sisältö:

Lauseenjäsenet ja lauseenjäsenysharjoitukset tekstien avulla, suomen ja inarinsaamen morfosyntaktisten yhtäläisyyksien ja erojen havainnointi lauseenjäsenyksen avulla; semanttisten roolien analysointi.

Järjestämistapa:

Verkko-opetus tai monimuoto-opetus

Toteutustavat:

Luennot 24 h ja harjoitukset 24

Kohderyhmä:

Inarinsaamen pää- ja sivuaineopiskelijat

Esitietovaatimukset:

Suoritettuna inarinsaamen perusopinnot sekä aineopinnoista *Inarinsaamen fonologia ja morfologia I*.

Oppimateriaali:

Marja-Liisa Olthuis & Taarna Valtonen 2010: Ceelhâoppâ. Aanaar: Sämitigge (Luentomoniste); Oheismateriaali: *Iso suomen kielioppi* 2004. Auli Hakulinen (päätoim.) et al. Sivut 169 - 386. Helsinki: Suomalaisen Kirjallisuuden Seura.

Suoritustavat ja arviointikriteerit:

Aktiivinen osallistuminen luennoille ja harjoituksiin sekä tentti tai essee (8#10 sivua). Lue lisää [opintosuoritusten arvostelusta](#) yliopiston verkkosivulta.

Arviointiasteikko:

0#5

Vastuuhenkilö:

Yliopistonlehtori

683659P: Inarinsaamen peruskurssi I, 5 op

Voimassaolo: 01.08.2015 -

Opiskelumuoto: Perusopinnot

Laji: Opintojakso

Vastuuyksikkö: Giellagas-instituutti

Arvostelu: 1 - 5, hyv, hyl

Opintokohteen kielet: saame

Leikkaavuudet:

ay683659P Inarinsaamen peruskurssi I (AVOIN YO) 5.0 op

Voidaan suorittaa useasti: Kyllä

Laajuus:

5 op

Opetuskieli:

Inarinsaame ja suomi

Ajoitus:

1. vuosi

Osaamistavoitteet:

Opintojakson suoritettuaan opiskelija hallitsee inarinsaamen peruskieliopin, ääntämyksen perusteet sekä päivittäiseen elämään liittyvän keskeisen perussanaston. Opiskelija osaa lukea helppoja tekstejä, keskustella helpoista aiheista sekä kirjoittaa saameksi lyhyitä kirjoitelmia.

Sisältö:

Inarinsaamen peruskielioppi, ääntämyksen perusteet ja päivittäisiin arkirutiineihin liittyvä perussanasto.

Järjestämistapa:

Verkko-opetus tai monimuoto-opetus

Toteutustavat:

Luennot 24 h, harjoitukset 24 h. Luku-, kirjoitus- ja ääntämisharjoituksia; kielioppiharjoituksia sekä tekstin- ja kuullunymmärtämiseen liittyviä harjoituksia.

Kohderyhmä:

Soveltuu opiskelijoille, jotka haluavat opiskella perustietoja inarinsaamen kielestä. Tämä opintojakso korvaa pohjoissaamen opintojen opintojakson 683422S Anáraš- dahje nuortalašgiella (Inarin- tai koltansaame).

Yhteydet muihin opintojaksoihin:

Opintojakso *Inarinsaamen suullinen käyttö* / suoritetaan samanaikaisesti.

Oppimateriaali:

Morottaja, Petter - Kuuva, Petra - Olthuis, Marja-Liisa 2014 [3. painos]: Kieläkyeimi I, Tekstákirje / tekstít. Aanaar: Sámitigge. Kappaleet 1 - 12.; Morottaja, Petter - Kuuva, Petra - Olthuis, Marja-Liisa 2013: Kieläkyeimi I: Pargokirje / harjoitukset. Aanaar: Sámitigge.

Suoritustavat ja arviointikriteerit:

Aktiivinen osallistuminen luennoille ja harjoituksiin sekä tentti. Opintojakson arviointi perustuu opintojakson osaamistavoitteisiin. Lue lisää [opintosuoritusten arvostelusta](#) yliopiston verkkosivulta.

Arviointiasteikko:

0#5

Vastuuhenkilö:

Yliopisto-opettaja

Lisätiedot:

Opintojaksolle voi hakea korvaavuutta AHOT-menettelyn kautta, mikäli on suorittanut samansisältöisen kurssin jossakin muussa oppilaitoksessa, esimerkiksi Saamelaisalueen koulutuskeskuksessa. Opintojakson voi suorittaa myös tenttimällä (kirjallinen ja suullinen osio).

683661P: Inarinsaamen peruskurssi II, 5 op

Voimassaolo: 01.08.2015 -

Opiskelumuoto: Perusopinnot

Laji: Opintojakso

Vastuuyksikkö: Giellagas-instituutti

Arvostelu: 1 - 5, hyv, hyl

Opintokohteen kielet: saame

Voidaan suorittaa useasti: Kyllä

Laajuus:

5 op

Opetuskieli:

Suomi ja inarinsaame

Ajoitus:

1. vuosi

Osaamistavoitteet:

Opintojakson suoritettuaan opiskelija hallitsee inarinsaamen kieliopillisen ja sanastollisen perustan ja ääntämyksen peruskysymykset. Hän ymmärtää yksinkertaista kieltä puhuttuna ja kirjoitettuna sekä pystyy käymään yksinkertaisia keskusteluja inarinsaameksi. Hän tuntee inarinsaamen taivutusjärjestelmän periaatteet ja tärkeimmät lauseopin piirteet ja osaa kirjoittaa saameksi päivittäiseen elämään liittyvistä asioista.

Sisältö:

Inarinsaamen äänneiden kertaus; nomini- ja verbitaivutuksen perusteet; inarinsaamen lauseopin perusasiat; keskeisimmät inarinsaamen ja suomen kielen lauseopilliset erot.

Järjestämistapa:

Verkko-opetus tai monimuoto-opetus

Toteutustavat:

Luennot 24 h, harjoitukset 24 h. Luku-, kirjoitus- ja ääntämisharjoituksia; kielioppia sekä tekstin- ja kuullunymmärtämiseen liittyviä harjoituksia.

Kohderyhmä:

Inarinsaamen pää- ja sivuaineopiskelijat sekä ne opiskelijat, jotka haluavat alkeiskurssia laajempia perustietoja inarinsaamen kielestä.

Esitietovaatimukset:

Suoritettuna opintojaksot *Inarinsaamen peruskurssi I* ja *Inarinsaamen suullinen käyttö I*.

Yhteydet muihin opintoihin:

Suoritetaan samanaikaisesti opintojakson *Inarinsaamen taivuttamisen harjoituskurssi* kanssa.

Oppimateriaali:

Morottaja, Petter - Kuuva, Petra - Olthuis, Marja-Liisa 2014 [3. painos]: Kieläkyeimi I, Tekstâkirje / tekstit. Aanaar: Sämitigge. Kappaleet 13 - 24; Morottaja, Petter - Kuuva, Petra - Olthuis, Marja-Liisa 2013: *Kieläkyeimi I: Pargokirje / harjoitukset*. Aanaar: Sämitigge.; Oheislukemisto: Linnanmäki, Teija 2012: *Hitruu I. Ááhu kuuvl*. Aanaar: Sämitigge. ; Linnanmäki, Teija 2014: *Hitruu I. Pargokirje #oh#â*. Aanaar: Sämitigge.

Suoritustavat ja arviointikriteerit:

Aktiivinen osallistuminen luennoille ja harjoituksiin sekä tentti. Opintojakson arviointi perustuu opintojakson osaamistavoitteisiin. Lue lisää [opintosuoritusten arvostelusta](#) yliopiston verkkosivulta.

Arviointiasteikko:

0#5

Vastuuhenkilö:

Yliopisto-opettaja

683675S: Inarinsaamen revitalisaation metodologia, 5 op

Voimassaolo: 01.08.2015 -

Opiskelumuoto: Syventävät opinnot

Laji: Opintojakso

Vastuuyksikkö: Giellagas-instituutti

Arvostelu: 1 - 5, hyv, hyl

Opintokohteen kielet: saame

Voidaan suorittaa useasti: Kyllä

Laajuus:

5 op

Opetuskieli:

Inarinsaame, suomi

Ajoitus:

3.—4. vuosi

Osaamistavoitteet:

Opintojakson suoritettuaan opiskelija osaa nimetä eri kohderyhmille kehitetyt kielen revitalisaatiomenetelmät.

Opiskelija kykenee analysoimaan, millainen revitalisaatiomenetelmä sopii mihinkin käyttötarkoitukseen ja kieliympäristöön.

Sisältö:

Revitalisaatiomenetelmät: totaaliset kielikylpyohjelmat, osittaiset kielikylpyohjelmat ja kaksikielisyysohjelmat, paikallinen kieli toisena "vieraana" kielenä -ohjelmat, kieliyhteisöpohjaiset ohjelmat, kielimestari-oppilas-ohjelma, kielijulistusohjelmat, kielen dokumentointi.

Järjestämistapa:

Verkko-opetus tai monimuoto-opetus

Toteutustavat:

Luennot 14 h ja harjoitukset 14 h

Kohderyhmä:

Inarinsaamen pää- ja sivuaineopiskelijat

Esitietovaatimukset:

Inarinsaamen perusopinnot suoritettuina.

Oppimateriaali:

Sopimuksen mukaan; mm. Lenore A Grenoble & Lindsay J Whaley 2006: *S aving Languages. An Introduction to language revitalization*. Cambridge: Cambridge University Press.; Olthuis, Marja-Liisa - Kivelä, Suvi & Skutnabb-Kangas, Tove 2013: *Revitalising Indigenous Languages. How to Recreate a Lost Generation*. Bristol: Multilingual Matters; Baker Colin (2006): *Foundations of Bilingual Education and Bilingualism. 4th Edition*. Bristol: Multilingual Matters.; Michell Rosamond & Myles, Florence 2004: *Second Language Learning Theories. Second Edition*. London: Hodder Arnold; Baker Colin 2014: *A Parents' and Teachers' Guide to Bilingualism. Fourth Edition*. Bristol: Multilingual Matters.

Suoritustavat ja arviointikriteerit:

Tentti tai essee. Lue lisää [opintosuoritusten arvostelusta](#) yliopiston verkkosivulta.

Arviointiasteikko:

0#5

Vastuuhenkilö:

Yliopistonlehtori

683668A: Inarinsaamen sananmuodostusoppi, 5 op

Voimassaolo: 01.08.2015 -

Opiskelumuoto: Aineopinnot

Laji: Opintojakso

Vastuuyksikkö: Giellagas-instituutti

Arvostelu: 1 - 5, hyv, hyl

Opintokohteen kielet: suomi

Voidaan suorittaa useasti: Kyllä

Laajuus:

5 op

Opetuskieli:

Inarinsaame

Ajoitus:

2. - 3. vuosi

Osaamistavoitteet:

Opintojakson suoritettuaan opiskelija tuntee sananmuodostuksen pääperiaatteet ja niiden sovelluksen käytäntöön. Opiskelija hallitsee johtamisen pääperiaatteet sekä tuntee keskeiset produktiiviset johtimet.

Sisältö:

Sananmuodostuksen keinot: yhdyssanojen muodostus, johtaminen sekä lainaus. Johto-oppi: kannan ja johdinten suhde, johdinten produktiivisuus. Uudissanojen muodostus.

Järjestämistapa:

Verkko-opetus tai monimuoto-opetus

Toteutustavat:

Luennot 20 h ja harjoitukset 20 h

Kohderyhmä:

Inarinsaamen pää- ja sivuaineopiskelijat

Esitietovaatimukset:

Suoritettuna inarinsaamen perusopinnot ja aineopinnoista opintojaksot *Inarinsaamen fonologia ja morfologia I*, *Inarinsaamen lauseoppi* ja *Inarinsaamen kirjallinen käyttö II*.

Oppimateriaali:

Marja-Liisa Olthuis 2000: Suorgiitemoppâ. Aanaar: Sämitigge; opettajan jakama materiaali; Marja-Liisa Olthuis 2007: *Inarinsaamen lajinnimet*. Lintujen ja sienten kansannimitysten historiaa ja oppitekoisten uudisnimien muodostuksen metodiikkaa. Inari: Anarâškielâ servi ry.; Oheismateriaali: esim. Anneli Brown, Anna-Liisa Lepäsmaa, Leena Silfverberg 2008: *Miten sanoja johdetaan: Suomen kielen johto-oppia*. 2. korjattu painos. Sivut 12 – 28. Finn Lectura, Helsinki.; *Iso suomen kielioppi* 2004. Auli Hakulinen (päätoim.) et al. Sivut 169 - 386. Helsinki: Suomalaisen Kirjallisuuden Seura.

Suoritustavat ja arviointikriteerit:

Aktiivinen osallistuminen ja tentti tai essee (8 - 10 sivua), välikuulustelut. Lue lisää [opintosuoritusten arvostelusta](#) yliopiston verkkosivulta.

Arviointiasteikko:

0#5

Vastuuhenkilö:

Yliopistonlehtori

683660P: Inarinsaamen suullinen käyttö I, 5 op

Voimassaolo: 01.08.2015 -

Opiskelumuoto: Perusopinnot

Laji: Opintojakso

Vastuuyksikkö: Giellagas-instituutti

Arvostelu: 1 - 5, hyv, hyl

Opintokohteen kielet: saame

Voidaan suorittaa useasti: Kyllä

Laajuus:

5 op

Opetuskieli:

Inarinsaame, apukielenä suomi

Ajoitus:

1. vuosi

Osaamistavoitteet:

Opintojakson suoritettuaan opiskelija osaa keskustella arkipäivän asioista inarinsaameksi ja ymmärtää natiivipuhujien kieltä.

Sisältö:

Opettajajohtoiset keskustelu- ja kuunteluharjoitukset kontaktiopetuksena; kulttuurisidonnainen tekemällä oppiminen (*learning by doing*) kenttäopetuksena; itsenäisenä työskentelynä osallistuminen inarinsaamen kieliyhteisön toimintaan; omat nauhoitukset.

Järjestämistapa:

Verkko-opetus ja monimuoto-opetus

Toteutustavat:

Harjoitukset 20 h; kenttäopetus 30 h

Kohderyhmä:

Inarinsaamen pää- ja sivuaineopiskelijat

Esitietovaatimukset:

Opintojakso *Inarinsaamen peruskurssi* / aloitettuna tai suoritettuna

Yhteydet muihin opintoihin:

Suoritetaan samanaikaisesti opintojakson *Inarinsaamen peruskurssi* / kanssa tai sen jälkeen.

Oppimateriaali:

Linnanmäki, Teija 2012: *Hitruu I. Ááhu kuuvl*. Aanaar: Sämitigge. ; Linnanmäki, Teija 2014: *Hitruu I*. Pargokirje #oh#â. Aanaar: Sämitigge.; Morottaja, Petter 2014: *Virkkuuvääri*. Luuhâmkirje #oh#â. Aanaar: Sämitigge; Morottaja, Petter 2014: *Virkkuuvääri*. Luuhâmkirje ki##â. Aanaar: Sämitigge; *Anarâš saavah*-radio-ohjelma; opettajan jakama materiaali; oheismateriaalina lisäksi *Inarinsaamen tekstit ja kaunokirjallisuus* -opintojakson oppimateriaali.

Suoritustavat ja arviointikriteerit:

Aktiivinen osallistuminen harjoituksiin ja kenttäopetukseen sekä oppimispäiväkirja. Lue lisää [opintosuoritusten arvostelusta](#) yliopiston verkkosivulta.

Arviointiasteikko:

Hyväksytty/hylätty

Vastuuhenkilö:

Yliopisto-opettaja

683666A: Inarinsaamen suullinen käyttö II, 5 op

Voimassaolo: 01.08.2015 -

Opiskelumuoto: Aineopinnot

Laji: Opintojakso

Vastuuyksikkö: Giellagas-instituutti

Arvostelu: 1 - 5, hyv, hyl

Opintokohteen kielet: suomi

Voidaan suorittaa useasti: Kyllä

Laajuus:

5 op

Opetuskieli:

Inarinsaame

Ajoitus:

2. vuosi

Osaamistavoitteet:

Opintojakson suoritettuaan opiskelija osaa aktiivisesti keskustella saamelaiseen elämään ja saamelaiskulttuuriin liittyvistä aihepiireistä. Hän tunnistaa idiolektien erityispiirteet ja osaa verrata niitä kirjakieleen.

Sisältö:

Arkipäivän inarinsaame, kulttuurisidonnainen kieli, työelämän kieli. Kulttuurisidonnainen tekemällä oppiminen (*learning by doing*) kenttäopetuksena; itsenäisenä työskentelynä osallistuminen inarinsaamen kieliyhteisön toimintaan; omat nauhoitukset; omien nauhoitusten litterointi.

Järjestämistapa:

Verkko-opetus tai monimuoto-opetus, kenttäopetus

Toteutustavat:

Kaikille yhteiset osiot: 5 h johdantoluento, 18 h kielimestari-oppilas-työskentelyä, 18 h inarinsaamenkielinen kulttuurikurssi (esim. kalastus, perinneruoat, saamen käsityöt jne.); 20 h itsenäistä opiskelua (oppimispäiväkirjan kirjoittaminen); Opiskelijakohtaisesti erikseen sovittavat osiot (yhteensä 72 tuntia): 26 - 62 h inarinsaamenkielistä työssä oppimista; 10 - 36 h osallistumista inarinsaamelaisen kieliyhteisön toimintaan (esim. anarâš ehideh, keskustelukerho, kuoro jne.).

Kohderyhmä:

Inarinsaamen pää- ja sivuaineopiskelijat

Esitietovaatimukset:

Suoritettuina inarinsaamen perusopinnot.

Oppimateriaali:

Oheismateriaalina Olthuis & Skopets 2014: Kielimestariopintojen merkitys inarinsaamen oppimisessa. AGON. Rovaniemi: Lapin yliopisto; Leanne Hinton with Matt Vera and Nancy Steele 2002: *How to Keep Your Language Alive*. A commonsense approach to one-on-one language learning. Berkeley: Heyday Books.

Suoritustavat ja arviointikriteerit:

Aktiivinen osallistuminen, oppimispäiväkirja sekä suullinen tentti. Lue lisää [opintosuoritusten arvostelusta](#) yliopiston verkkosivulta.

Arviointiasteikko:

Hyväksytty/hylätty

Vastuuhenkilö:

Yliopisto-opettaja

Työelämäyhteistyö:

Kyllä

Lisätiedot:

Ennen kurssin alkamista opiskelija laatii HOPSin tälle opintojaksolle ja hyväksyttää sen kurssista vastaavalla opettajalla.

683662P: Inarinsaamen taivuttamisen harjoituskurssi, 5 op

Voimassaolo: 01.08.2015 -

Opiskelumuoto: Perusopinnot

Laji: Opintojakso

Vastuuyksikkö: Giellagas-instituutti

Arvostelu: 1 - 5, hyv, hyl

Opintokohteen kielet: saame

Voidaan suorittaa useasti: Kyllä

Laajuus:

5 op

Opetuskieli:

Inarinsaame ja suomi

Ajoitus:

1. vuosi

Osaamistavoitteet:

Opintojakson suoritettuaan opiskelija pystyy taivuttamaan rutiininomaisesti tavanomaisia arkipäivään liittyviä sanoja taivutusluokan mukaisesti ja hallitsee sanojen äännevaihtelun perusteet.

Sisältö:

Äänneiden pituudet, sanoissa esiintyvät tavallisimmat äänne muutokset; *Kieläkyeim*-kirjassa esiintyvien verbien ja nominien systemaattinen taivutus.

Järjestämistapa:

Verkko-opetus tai monimuoto-opetus

Toteutustavat:

Harjoitukset 32 h

Kohderyhmä:

Inarinsaamen pää- ja sivuaineopiskelijat

Esitietovaatimukset:

Suoritettuna opintojaksot *Inarinsaamen peruskurssi I* ja *Inarinsaamen suullinen käyttö I*.

Yhteydet muihin opintojaksoihin:

Suoritetaan samanaikaisesti opintojakson *Inarinsaamen peruskurssi II* kanssa.

Oppimateriaali:

Marja-Liisa Olthuis & Petter Morottaja 2014: Anarâškielâ kieläoppâ. Sujâtemoppâ. Aanaar: Sämitigge; Opettajan jakama materiaali; Sopimuksen mukaan kirjallisuutta seuraavista: Vesala, Riitta 2014: *Hirškiihâ já Myerji mainâseh I - III*. Aanaar: Anarâškielâ servi; Morottaja, Petter 2014: Virkkuuvääri. Luuhâmkirje, #oh#â. Aanaar: Sämitigge; Morottaja, Petter 2014: Virkkuuvääri. Luuhâmkirje, ki##â. Aanaar: Sämitigge.

Suoritustavat ja arviointikriteerit:

Aktiivinen osallistuminen ja hyväksytysti suoritettut harjoitukset sekä tentti. Lue lisää [opintosuoritusten arvostelusta](#) yliopiston verkkosivulta.

Arviointiasteikko:

0#5

Vastuuhenkilö:

Yliopisto-opettaja

683669A: Inarinsaamenkieliseen työelämään tutustuminen, 5 op

Voimassaolo: 01.08.2015 -

Opiskelumuoto: Aineopinnot

Laji: Työharjoittelu

Vastuuyksikkö: Giellagas-instituutti

Arvostelu: 1 - 5, hyv, hyl

Opintokohteen kielet: suomi

Voidaan suorittaa useasti: Kyllä

Laajuus:

5 - 8 op

Opetuskieli:

Inarinsaame

Ajoitus:

3. vuosi

Osaamistavoitteet:

Opintojakson suoritettuaan opiskelija tuntee saamelaista työympäristöä sekä osaa käyttää inarinsaamea työkielenään.

Sisältö:

Työskentely inarinsaamenkielisessä työkohteessa.

Järjestämistapa:

Kenttätyö

Toteutustavat:

Työskentely inarinsaamenkielisessä työkohteessa (17 pv - 2 kk).

Kohderyhmä:

Inarinsaamen pää- ja sivuaineopiskelijat

Esitietovaatimukset:

Suoritettuina inarinsaamen perusopinnot sekä aineopinnoista #.

Oppimateriaali:

Sovitaan erikseen ohjaajan ja työnantajan kanssa.

Suoritustavat ja arviointikriteerit:

Aktiivinen osallistuminen työkohteessa, työkohteen antama todistus suoritetusta työtuntimäärästä sekä 1 - 2 sivun mittainen loppuraportti työskentelystä. Lue lisää [opintasuoritusten arvostelusta](#) yliopiston verkkosivulta.

Arviointiasteikko:

Hyväksytty/hylätty

Vastuuhenkilö:

Yliopistonlehtori

Työelämäyhteistyö:

Kyllä

Lisätiedot:

17 pv:n työskentely vastaa 5 op ja 2 kk:n työskentely vastaa 8 op. Työajassa noudatetaan virka-aikaa: työpäivän pituus on 7 h 15 min.

683528S: Johdatus muihin saamen kieliin, 5 op

Voimassaolo: 01.08.2015 -

Opiskelumuoto: Syventävät opinnot

Laji: Opintojakso

Vastuuyksikkö: Giellagas-instituutti

Arvostelu: 1 - 5, hyv, hyl

Opintokohteen kielet: saame

Voidaan suorittaa useasti: Kyllä

Laajuus:

5 op / o#

Opetuskieli:

Davvisámegiella

Ajoitus:

4. dahje 5. jahki

Osaamistavoitteet:

Studeanta dovdá sámegielaide guovddáš iešvuo#aid jietnadatoahpa, #állinvuogi, hápmeoahpa ja cealkkaoahpa dásiin. Son máhtá govvidit gielladie#ala##at sámegielaide iešvuo#aid ja daid erohusaid davvisámegiela ektui. Son maiddá ipmirda oktageardánis lullisámegiela-, julevsámegiela-, anárašgiela- ja nuortalašgielat deavsttaid sátnegirjii vehkiin.

Sisältö:

Vuo##odie#ut sámegielaide hállanguovlluin ja suopmaniin, ja oahpásmuvvan iešgu#et sámegiela #állinvuogi, jietnadatvuogádaga ja hápmeoahpa váldosárgosiidda.

Järjestämistapa:

Kontáktaoahpamus

Toteutustavat:

Logaldagat ja hárjehusat (28 h)

Kohderyhmä:

Sámegiela lohkkat

Esitietovaatimukset:

Vuo##o- ja ávnnasoahput

Oppimateriaali:Eanaš materiála juhkkovuo logaldagain. Doarjamateriálan geavahuvvo Sammallahti, Pekka 1998: *The Saami Languages – An Introduction*, s. 6–38.**Suoritustavat ja arviointikriteerit:**

Tente dahje ruoktotente

Arviointiasteikko:

0#5

Vastuuhenkilö:

Professor

683420A: Kandidaatintutkielma, 10 op**Opiskelumuoto:** Aineopinnot**Laji:** Opintojakso**Vastuuyksikkö:** Giellagas-instituutti**Arvostelu:** 1 - 5, hyv, hyl**Opintokohteen kielet:** saame**Voidaan suorittaa useasti:** Kyllä**Laajuus:**

10 op / o#

Opetuskieli:

Davvisámegiella

Ajoitus:

3. jahki

Osaamistavoitteet:

Studeanta máhttá #állit dutkanplána ja die#alaš dutkamuša sohppojuvvon dutkanfáttás. Son máhttá ieh#anasat ohcat die#uid die#alaš gálduin, árvoštallat daid kritihkala##at ja heivehit daid iežas dutkamuššii. Son máhttá geavahit sámegiela die#alaš semináraságastallamiin ja opponeret die#alaš dutkamuša.

Sisältö:

Seminára#oahkkaneamit, dutkamuša opponeren, die#uid ohcama vuo##oáššit, girjjálašvuhtii #iek#un, materiála ieh#anas gie#ahallan, 15–20 siiddu guhkkošaš kandidáhtadutkamuša #állin ja dan bealušteapmi kandidáhtasemináras.

Järjestämistapa:

Kontáktaoahpahus ja ieh#anas bargu

Toteutustavat:

Logaldagat, semináradeaivvadeamit, seminárabargan, opponeren ja #állin

Kohderyhmä:

Sámegiela lohkit

Esitietovaatimukset:

Vuo##ooahput

Yhteydet muihin opintoihin:

Maturitehta (kandidáhtadutkamuš/davvisámegiella)

Oppimateriaali:

Studeantta iežas dutkansuorgái laktáseaddji die#alaš girjjálašvuhta. Doarjamateriálan Hirsjärvi, Sirkka – Remes, Pirkko – Sajavaara, Paula 2010: Tutki ja kirjoita.

Suoritustavat ja arviointikriteerit:

Kandidáhtadutkamuša #állin ja semináraide oassálastin

Arviointiasteikko:

0#5

Vastuuhenkilö:

Professor

683619A: Kandidaatintutkielma/inarinsaame, 10 op**Voimassaolo:** 31.05.2010 -**Opiskelumuoto:** Aineopinnot

Laji: Opintojakso

Vastuuyksikkö: Giellagas-instituutti

Arvostelu: 1 - 5, hyv, hyl

Opintokohteen kielet: suomi

Laajuus:

10 op

Opetuskieli:

Inarinsaame ja suomi

Ajoitus:

3. vuosi

Osaamistavoitteet:

Opintojakson suoritettuaan opiskelija osaa toteuttaa pienimuotoisen tutkimuksen. Hän osaa hakea tietoa, laatia tutkimussuunnitelman sekä tehdä tieteellisen tutkielman ennalta sovitusta tutkimusaiheesta. Opiskelija osaa käyttää kielen tutkimuksen menetelmiä. Lisäksi hän kykenee hyödyntämään tutkimusaiheeseensa liittyvää lähdekirjallisuutta ja pystyy soveltamaan sitä tutkielmassaan. Hän osaa käyttää inarinsaamea tieteellisissä seminaarikeskusteluissa ja opponoida tieteellisen tutkielman.

Sisältö:

Tiedonhankinta, tutkimussuunnitelman laadinta, tieteellinen kirjoittaminen, tutkielman kirjoittaminen ja opponointi

Järjestämistapa:

Verkko-opetus tai monimuoto-opetus

Toteutustavat:

Seminaari-istunnot 26 h, opiskelijan henkilökohtainen ohjaus 10 h

Kohderyhmä:

Inarinsaamen pääaineopiskelijat

Esitietovaatimukset:

Aineopinnoista suoritettuina vähintään #.

Yhteydet muihin opintoihin:

Joko ennen kandidaatintutkielmaa tai sen yhteydessä suoritetaan opintojakso *Oman tutkimusalan teoria ja käytäntö (inarinsaame)*.

Oppimateriaali:

Omaan tutkimusalaan liittyvä tieteellinen kirjallisuus; oheismateriaalina Risto Heikkinen, Anja Agander, Eva Ijäs ja Mirja Laitinen 2005: *Tiedonhakijan teho-opas*. Jyväskylä: Docendo; Merja Kinnunen & Olli Löytty (toim.) 2007: *Tieteellinen kirjoittaminen*. 2. painos. Tampere: Osuuskunta Vastapaino; Olli Mäkinen 2005: *Tieteellisen kirjoittamisen ABC*. Helsinki: Tammi; Sirkka Hirsjärvi, Pirkko Remes & Paula Sajavaara 2013: *Tutki ja kirjoita*. 15. - 17. painos. Helsinki: Tammi.

Suoritustavat ja arviointikriteerit:

Aktiivinen seminaarityöskentely ja ohjattu itsenäinen tutkimustyö; 15–20-sivuisen kandidaatintutkielman laatiminen ja puolustaminen kandidaattiseminaarissa sekä opponointi. Lue lisää [opintosuoritusten arvostelusta](#) yliopiston verkkosivulta.

Arviointiasteikko:

0#5

Vastuuhenkilö:

Yliopistonlehtori

683529S: Kielenhuolto, 5 op

Voimassaolo: 01.08.2015 -

Opiskelumuoto: Syventävät opinnot

Laji: Opintojakso

Vastuuyksikkö: Giellagas-instituutti

Arvostelu: 1 - 5, hyv, hyl

Opintokohteen kielet: saame

Voidaan suorittaa useasti: Kyllä

Laajuus:

5 op / o#

Opetuskieli:

Davvisámegiella

Ajoitus:

4. dahje 5. jahki

Osaamistavoitteet:

Studeanta oahpásmuvvá iešgu#etlágan giellagáhttenvugiide ja -oainnuide. Son máhtá feallaid divvuma lassin maiddá buoridit teavsttaid ráhkadusa ja stiilla. Son máhtá #oavdit váttisvuo#aid, mat gusket terminologijai ja eará erenomáš gažaldagaide. Son máhtá maid identifiseret ja garvit váldogiellaid váikkuhusaid.

Sisältö:

Iešgu#etlágan teavsttaid lohkan, #állin, kommenteren, analyseren ja gáhtten sihke giela, ráhkadusa ja stiilla dáfus

Järjestämistapa:

Kontáktaoahpahuš

Toteutustavat:

Logaldagat ja hárjehusat (28 h)

Kohderyhmä:

Sámegiela lohkkat

Esitietovaatimukset:

Vuo##o- ja ávnnasoaput

Oppimateriaali:

Vuolab-Lohi, Káre (2007): *“Máilmmi alladeamos olmmoš” – Sámegeiela giellagáhttema má#ggalágan hástalusat. – Jussi Ylikoski ja Ante Aikio (doaim.): Sámit, sánit, sátnehámit. Riepmo#ála Pekka Sammallahtii miessemánu 21. beaivve 2007s. 423–429. Doarjjamateriálan earret eará Nickel, Klaus Peter ja Sammallahti Pekka 2011: Nordsamisk grammatikk; Sammallahti, Pekka 2005: Láidehus cealkkaoahpa dutkamii; #állinrávvagat: <http://www.samit.no/callinravvagat.pdf>*

Nordsamisk grammatikk; Sammallahti, Pekka 2005: Láidehus cealkkaoahpa dutkamii; #állinrávvagat: <http://www.samit.no/callinravvagat.pdf>

Suoritustavat ja arviointikriteerit:

#álalaš barggut ja tente

Arviointiasteikko:

0—5

Vastuuhenkilö:

Universitehtalektor

683530S: Kielihistoria, 5 op

Voimassaolo: 01.08.2015 -

Opiskelumuoto: Syventävät opinnot

Laji: Opintojakso

Vastuuyksikkö: Giellagas-instituutti

Arvostelu: 1 - 5, hyv, hyl

Opintokohteen kielet: saame

Voidaan suorittaa useasti: Kyllä

Laajuus:

5 op / o#

Opetuskieli:

Davvisámegiella

Ajoitus:

4. dahje 5. jahki

Osaamistavoitteet:

Studeanta hálddaša giellahistorjja dutkamuša vuo##odoahpágiid ja -metodaid. Son dovda davvisámegiela jietnadatvuogádaga, hápmevuogádaga ja sátneráju gárggiideami váldolinjjáid. Sus lea oppalašgovva davvisámegiela historjjálaš gaskavuo#as eará gielaiguin, erenomážit eará sámegielaide ja suomagillii. Son lea oahpásmuvvan fáddái guoski guovddáš gálduide, máhtá ieh#anasat ohcat dain die#u ja dahkat die#uid vuo#ul giellahistorjjálaš konklusuvnnaid.

Sisältö:

Giellahistorjja vuo##odoahpagat ja -metodat, urálalaš giellabearaš, sámegiela fonologijja ja morfologijja historjjálaš duogáš ja sámegiela sátneráju gárggiideami váldolinjját.

Järjestämistapa:

Kontáktaoahpahuš

Toteutustavat:

Logaldagat ja hárjehusat (28 h)

Kohderyhmä:

Sámegeiela lohkkít

Esitietovaatimukset:

Vuo##o ja -ávnnasoahput

Oppimateriaali:

Eanaš materiála juhkkovuo logaldagain. Lassimateriálan earret eará Sammallahti, Pekka 1998: *The Saami Languages – An Introduction*, Korhonen, Mikko 1981: *Johdatus lapin kielen historiaan*.

Suoritustavat ja arviointikriteerit:

Ruoktotente

Arviointiasteikko:

0#5

Vastuuhenkilö:

Professor

683527A: Kielten uhanalaisuus ja elvyttäminen, 5 op

Voimassaolo: 01.08.2015 -

Opiskelumuoto: Aineopinnot

Laji: Opintojakso

Vastuuyksikkö: Giellagas-instituutti

Arvostelu: 1 - 5, hyv, hyl

Opintokohteen kielet: suomi

Voidaan suorittaa useasti: Kyllä

Laajuus:

5 op / o#

Opetuskieli:

Davvisámegeiella ja/dahje suomagiella

Ajoitus:

2. dahje 3. jahki

Osaamistavoitteet:

Oahppis leat nana vuo##odie#ut sámegeielaid sosiála, servodatlaš ja kultuvrralaš dilis ja dan dutkamušas, ja son lea oahpásman maiddá unnitlogugielaid ja áitatvuloš gielaid giellasosiologalaš dutkamuššii almmola##at. Oahppi dovdá gielaid áitatvulošvuo#a, giellamolsuma, giela seailuma, giellaealáskahttima ja guovtte- ja má#ggagielatvuo#a dutkamuša guovddáš doahpajiid ja teoriijaid.

Sisältö:

Sámegeielaid sosiála, servodatlaš ja kultuvrralaš dilli, gielaid áitatvulošvuohta, giellamolsum, giela seailun, giellaealáskahttin ja guovtte- ja má#ggagielatvuo#a dutkamuša guovddáš doahpagat ja teoriijat.

Järjestämistapa:

Kontáktaoahpahuš ja/dahje girjjálašvuohta

Toteutustavat:

Logaldagat ja ieh#anas lohkanbargu.

Kohderyhmä:

Sámegeiela lohkkít

Oppimateriaali:

Almmuhuvvo sierra

Suoritustavat ja arviointikriteerit:

Tente ja/dahje #álalaš barggut

Arviointiasteikko:

0#5

Vastuuhenkilö:

Universitehtalektor

683521P: Kirjoittaminen I, 5 op

Voimassaolo: 01.08.2015 -

Opiskelumuoto: Perusopinnot

Laji: Opintojakso

Vastuuyksikkö: Giellagas-instituutti

Arvostelu: 1 - 5, hyv, hyl

Opintokohteen kielet: saame

Voidaan suorittaa useasti: Kyllä

Laajuus:

5 op / o#

Opetuskieli:

Davvisámegiella

Ajoitus:

1. jahki, 1. ja 2. perioda

Osaamistavoitteet:

Studeanta hálldaša bures sámegeiela riehta#állima vuo##oáššiid. Son dovdá teakstašlájaid ja daid iešvuo#aid. Son máhtá plánet #állinproseassa, hábmet iešgu#etlágan teavsttaid ja vihkkedallat kritihkala##at sihke iežas ja earáid #állosiid. Son máhtá árvoštallat teavsttaid sisdoalu, ráhkadusa, ulbmila ja logahahttivuo#a dáfus.

Sisältö:

Iešgu#etlágan teavsttaid #állinbarggut, teavsttaid analyseren, kommenteren ja árvoštallan.

Järjestämistapa:

Kontákta- ja/dahje neahttaoahpahus

Toteutustavat:

Logaldagat ja hárjehusat (28 h) ja ieh#anas #állinbarggut.

Kohderyhmä:

Sámegeiela lohkit

Esitietovaatimukset:

Sojahanoahppa galgá leat #a#ahuvvon dahje #a#ahuvvomin.

Yhteydet muihin opintojaksoihin:

Jietnadataoahppa

Oppimateriaali:

#állinrávvagat: <http://www.samit.no/callinravvagat.pdf>, eará materiála juhkkojuvvo logaldagain.

Suoritustavat ja arviointikriteerit:

#álalaš barggut ja/dahje tente

Arviointiasteikko:

0#5

Vastuuhenkilö:

Universitehtalektor

683525A: Kirjoittaminen II, 5 op

Voimassaolo: 01.08.2015 -

Opiskelumuoto: Aineopinnot

Laji: Opintojakso

Vastuuyksikkö: Giellagas-instituutti

Arvostelu: 1 - 5, hyv, hyl

Opintokohteen kielet: suomi

Voidaan suorittaa useasti: Kyllä

Laajuus:

5 op / o#

Opetuskieli:

Davvisámegiella

Ajoitus:

2. dahje 3. jahki, 2. perioda

Osaamistavoitteet:

Studeantas lea viiddes ja má#ggabealat govva áššeteavsttaid šlájain ja daid iešvuo#ain. Son máhtá hábmet, analyseret ja buvttadit hástaleaddji teakstašlájaid. Son máhtá #oavdit #uolmmaid, mat gusket terminologijai ja eará erenoamáš gažaldagaide.

Sisältö:

Hástaleaddji áššeteakstašlájaid #állinhárjehusat, teavsttaid analyseren, kommenteren ja árvoštallan.

Järjestämistapa:

Kontáktaoahpáhus ja/dahje neahttaoahpáhus

Toteutustavat:

Hárjehusat (28 h) ja ieh#anas #állinbarggut.

Kohderyhmä:

Sámegeiela lohkkít

Esitietovaatimukset:

Vuo##ooahput

Oppimateriaali:

Materiála juhkkójuvvo logaldagain.

Suoritustavat ja arviointikriteerit:

#álalaš barggut dahje tente

Arviointiasteikko:

0#5

Vastuuhenkilö:

Universitehtalektor

683422S: Koltan- tai inarinsaame, 5 op

Opiskelumuoto: Syventävät opinnot

Laji: Opintojakso

Vastuuyksikkö: Giellagas-instituutti

Arvostelu: 1 - 5, hyv, hyl

Opintokohteen kielet: saame

Voidaan suorittaa useasti: Kyllä

Laajuus:

5 op /o#

Opetuskieli:

Davvisámegillii ja/dahje suomagillii

Ajoitus:

4. dahje 5. jahki

Osaamistavoitteet:

Studeanttas leat vuo##odie#ut anáraš- dahje nuortalašgiela giellaoahpas ja govttolaš vuo##osátnerádjju. Son máhtta geavahit giela njálmála##at oktageardánis ságastallamiin. Studeanttas lea maiddá #ielga govva anáraš- dahje nuortalašgiela sosiolingvisttalaš dilis.

Sisältö:

Anáraš- dahje nuortalašgiela #állinvuohki, jietnadat- ja hápmeoahpa vuo##oiešvuo#at ja giela sosiolingvisttalaš dili.

Järjestämistapa:

Kontáktaoahpáhus

Toteutustavat:

Logaldagat ja hárjehusat (28 h)

Kohderyhmä:

Sámegeiela lohkkít

Yhteydet muihin opintoihin:

Sáhtta buhttejuvot kurssain 683617P Inarinsaamen alkeiskurssi

Oppimateriaali:

Materiála juhkkójuvvo logaldagain. Doarjjamateriálan geavahuvvojit sátnegirjjit ja giellaoahpat.

Suoritustavat ja arviointikriteerit:

#álalaš barggut ja daid lassin tente dahje ruoktotente

Arviointiasteikko:

0#5

Vastuuhenkilö:

Universitehtalektor

683620A: Kypsyysnäyte (kandidaatintutkinto/inarinsaame), 0 op

Voimassaolo: 31.05.2010 -

Opiskelumuoto: Aineopinnot

Laji: Opintojakso

Vastuuyksikkö: Giellagas-instituutti

Arvostelu: 1 - 5, hyv, hyl

Opintokohteen kielet: suomi

Laajuus:

0 op

Opetuskieli:

Opiskelijan äidinkieli

Ajoitus:

3. vuosi

Osaamistavoitteet:

Opintojakson suoritettuaan opiskelija osaa kirjoittaa annetun tehtävänasettelun pohjalta kieleltään ja sisällöltään viimeistellyn esseen, jossa hän pystyy esittelemään arvioivasti tutkielmansa teoreettista ja metodologista taustaa sekä keskeisiä tuloksia.

Sisältö:

Kandidaatintutkielman pohjalta kirjoitettava essee

Järjestämistapa:

Itseopiskelu

Toteutustavat:

Kypsyysnäyte kirjoitetaan tenttilaisuudessa.

Kohderyhmä:

Inarinsaamen pääaineopiskelijat

Esitietovaatimukset:

Hyväksytty kandidaatintutkielma

Suoritustavat ja arviointikriteerit:

Essee (n. neljä käsinkirjoitettua sivua, n. 500 sanaa) tenttilaisuudessa. Essee kirjoitetaan opiskelijan äidinkielellä. Lue lisää [opintosuoritusten arvostelusta](#) yliopiston verkkosivulta.

Arviointiasteikko:

Hyväksytty/hylätty

Vastuuhenkilö:

Yliopistonlehtori

683430A: Kypsyysnäyte (kandidaatintutkinto/pohjoissaame), 0 op

Opiskelumuoto: Aineopinnot

Laji: Opintojakso

Vastuuyksikkö: Giellagas-instituutti

Arvostelu: 1 - 5, hyv, hyl

Opintokohteen kielet: suomi

Laajuus:

0 op / o#

Opetuskieli:

Davvisámegiella

Ajoitus:

3. jahki

Osaamistavoitteet:

Maturitehta#áluš lea #ielga ja analyhtalaš ollisvuohhta, mas dárkkistuvvojit sihke giella ja sisdoallu.

Sisältö:

Maturitehta #állujuvvo kandidáhtadutkamuša vuo#ul. Kandidáhtadutkosa maturitehta guhkkodat lea okta konseaptaárka (4 siiddu, sullii 500 sáni). (G#. oahppoofofela##as saji "Kypsyysnäyte".)

Järjestämistapa:

Tentedilálašvuohhta

Toteutustavat:

Studeanta #állá sámegillii essealágan tentevástádusa, mii laktása su dutkanfáddái.

Kohderyhmä:

Sámegiela lohkkat

Esitietovaatimukset:

Kandidahtadutkamuš

Yhteydet muihin opintojaksoihin:**Suoritustavat ja arviointikriteerit:**

Tente

Arviointiasteikko:

Dohkkehuvvon dahje hilgojuvvon

Vastuuhenkilö:

Professor

683650S: Kypsyysnäyte (maisterintutkinto/inarinsaame), 0 op**Voimassaolo:** 01.08.2011 -**Opiskelumuoto:** Syventävät opinnot**Laji:** Opintojakso**Vastuuyksikkö:** Giellagas-instituutti**Arvostelu:** 1 - 5, hyv, hyl**Opintokohteen kielet:** suomi**Laajuus:**

0 op

Opetuskieli:

Inarinsaame ja suomi

Ajoitus:

5. vuosi

Osaamistavoitteet:

Opintojakson suoritettuaan opiskelija pystyy esittelemään tutkielmansa keskeisiä metodisia lähtökohtia, tuloksia ja johtopäätöksiä asiantuntevasti, tiiviisti ja valikoivasti.

Sisältö:

Pro gradu -tutkielmasta inarinsaameksi ja suomeksi kirjoitetut tiivistelmät. Kypsyysnäytteen tarkastaa tutkielman tarkastaja.

Järjestämistapa:

Itseopiskelu

Toteutustavat:

Pro gradu -tutkielmasta kirjoitetut tiivistelmät.

Kohderyhmä:

Inarinsaamen pääaineopiskelijat

Esitietovaatimukset:

Tarkastettavaksi jätetty pro gradu -tutkielma

Yhteydet muihin opintojaksoihin:**Suoritustavat ja arviointikriteerit:**Pro gradu -tutkielmasta inarinsaameksi ja suomeksi kirjoitetut A4-sivun mittaiset tiivistelmät. Lue lisää [opintosuoritusten arvostelusta](#) yliopiston verkkosivulta.**Arviointiasteikko:**

Hyväksytty/hylätty

Vastuuhenkilö:

Professori, yliopistonlehtori

683431S: Kypsyysnäyte (maisterintutkinto/pohjoissaame), 0 op**Opiskelumuoto:** Syventävät opinnot**Laji:** Opintojakso**Vastuuyksikkö:** Giellagas-instituutti**Arvostelu:** 1 - 5, hyv, hyl**Opintokohteen kielet:** suomi

Laajuus:

0 op / o#

Opetuskieli:

Davvisámegiella

Ajoitus:

Magistardutkosa maturitehta #allojuvvo dan ma##á go pro gradu -dutkanuš lea gárvis. Maturitehta dárkkistuvvo gradu dárkkisteami oktavuo#as.

Sisältö:

Maturitehtan dohkkehuvvojit gradu oktavuo#as sámegillii ja suomagillii (dahje studeantta #uvgehusgillii) #állujuvvo #oahkkáigeasut. Maturitehtas dárkkistuvvo sisdoallu. Dárkkisteamis vástidit gradu dárkkisteaddjit.

Kohderyhmä:

Sámegiela lohkit

Esitietovaatimukset:

Sámegiela vuo##o-, ávnnas- ja #iek#udeaddji oahput

Yhteydet muihin opintojaksoihin:

Graduseminára, Pro gradu -dutkanuš

Suoritustavat ja arviointikriteerit:

Pro gradu -dutkanušas #állujuvvojit ovttá siiddu guhkkošas #oahkkáigeasut, okta sámegillii ja okta suomagillii (dahje studeantta #uvgehusgillii).

Arviointiasteikko:

Dohjehuvvon dahje hilgojuvvo

Vastuuhenkilö:

Professor

683522P: Kääntäminen I, 5 op**Voimassaolo:** 01.08.2015 -**Opiskelumoto:** Perusopinnot**Laji:** Opintopakso**Vastuuyksikkö:** Giellagas-instituutti**Arvostelu:** 1 - 5, hyv, hyl**Opintokohteen kielet:** saame**Voidaan suorittaa useasti:** Kyllä**Laajuus:**

5 op / o#

Opetuskieli:

Davvisámegiella

Ajoitus:

1. jahki, 3. ja 4. perioda

Osaamistavoitteet:

Studeanta máhtá jorgalit iešgu#etlágan teavsttaid davvisámegillii. Son lea oahpásmuvvan maiddá AV-jorgaleapmái.

Sisältö:

Iešgu#etlágan teavsttaid jorgalanhárjehusat ieh#anassii ja joavkkus.

Järjestämistapa:

Kontaktuoahpahuš

Toteutustavat:

Logaldagat ja hárjehusat (28 h) ja ieh#anas jorgalanbarggut

Kohderyhmä:

Sámegiela lohkit

Esitietovaatimukset:

Kurssat Sojahanoahppa ja Sátneráhkadanoahppa galget leat #a#ahuvvon dahje #a#ahuvvomin.

Oppimateriaali:

Materiaala juhkojuvvo logaldagain. Doarjjamateriaála: Vuolab-Lohi, Kaarina 2004: Giellagáhttenrávvagat (má#ggus).

Suoritustavat ja arviointikriteerit:

#álalaš barggut ja tente

Arviointiasteikko:

0#5

Vastuuhenkilö:
Universitehtalektor

683523A: Kääntäminen II, 5 op

Voimassaolo: 01.08.2015 -

Opiskelumuoto: Aineopinnot

Laji: Opintojakso

Vastuuyksikkö: Giellagas-instituutti

Arvostelu: 1 - 5, hyv, hyl

Opintokohteen kielet: suomi

Voidaan suorittaa useasti: Kyllä

Laajuus:

5 op / o#

Opetuskieli:

Davvisámegiella

Ajoitus:

2. dahje 3. jahki, 3. ja 4. perioda

Osaamistavoitteet:

Studeanta máhtta jorgalit váddásut teavsttaid davvisámegillii. Studeanta máhtta maiddái kritihkala##at analyseret jorgaluvvon teavsttaid giela.

Sisältö:

lešgu#etlágan teakstatiippaid jorgalanhárjehusat ieh#anassii ja joavkkus. Jorgalusaid #állin, divvun, kommenteren, árvvoštallan ja veardádallan.

Järjestämistapa:

Kontáktaoahpahus ja/dahje neahttaoahpahus

Toteutustavat:

Logaldagat, hárjehusat (28 h)

Kohderyhmä:

Sámegiela lohkkit

Esitietovaatimukset:

Vuo##ooahput

Oppimateriaali:

Oahppomateriála juhkkovuo logaldagain

Suoritustavat ja arviointikriteerit:

#álalaš barggut ja tente

Arviointiasteikko:

0#5

Vastuuhenkilö:

Universitehtalektor

683526A: Lauseoppi, 5 op

Voimassaolo: 01.08.2015 -

Opiskelumuoto: Aineopinnot

Laji: Opintojakso

Vastuuyksikkö: Giellagas-instituutti

Arvostelu: 1 - 5, hyv, hyl

Opintokohteen kielet: suomi

Voidaan suorittaa useasti: Kyllä

Laajuus:

5 op / o#

Opetuskieli:

Davvisámegiella

Ajoitus:

2. dahje 3. jahki, 3. perioda

Osaamistavoitteet:

Studeanta oahppá mo sámegeiela cealkkaoahpa sáhttá govvidit ja #ilget vu#oleappot ja eará láhkai go cealkkaoahppa lea dábálaš skuvlaoahppogirjiin #ilgejuvvon. Studeanta máhttá analyseret cealkagiid ja daid osiid ráhkadusa. Son máhttá maiddá guorahallat cealkkaoahpa váldogielaid váikkuhusaid dáfus ja dovdá davvisámegeiela cealkkaoahpa sajádaga eará gielaid joavkkus.

Sisältö:

Davvisámegeiela cealkkaráhkadusa prinsihpat, deháleamos cealkkaoahpalaš doahpagat ja tearpmat ja daid geavaheapmi. Cealkkaoahpa analysahárjehusaid.

Järjestämistapa:

Kontáktaoahpahuš

Toteutustavat:

Logaldagat ja hárjehusat (28 h).

Kohderyhmä:

Sámegeiela lohkkat

Esitietovaatimukset:

Vuo##ooahput

Oppimateriaali:

Eanaš materiála juhkkujuvvo logaldagain. Doarjamateriaála: Sammallahiti, Pekka 2007: Gielladutkama terminologijia ja Sammallahiti, Pekka 2005: Láidehus sámegeiela cealkkaoahpa dutkamii.

Suoritustavat ja arviointikriteerit:

Tente dahje ruoktotente

Arviointiasteikko:

0#5

Vastuuhenkilö:

Professor ja universitehtalektor

683670A: Oman tutkimusalan teoria ja käytäntö (inarinsaame), 5 op

Voimassaolo: 01.08.2015 -

Opiskelumuoto: Aineopinnot

Laji: Opintojakso

Vastuuyksikkö: Giellagas-instituutti

Arvostelu: 1 - 5, hyv, hyl

Opintokohteen kielet: suomi

Voidaan suorittaa useasti: Kyllä

Laajuus:

5 op

Opetuskieli:

Inarinsaame ja suomi

Ajoitus:

3. vuosi

Osaamistavoitteet:

Opintojakson suoritettuaan opiskelija tuntee tutkimuksen konkreetit aineiston hankinta- ja analyysimetodit (laadulliset ja määrälliset metodit) ja niiden sovellukset. Opiskelija osaa lähestyä tutkimusmenetelmien valintaa omasta tutkimusongelmastaan käsin.

Sisältö:

Keskeiset kvalitatiiviset ja kvantitatiiviset aineiston hankinta- ja analyysimetodit ja niiden soveltaminen.

Järjestämistapa:

Verkko-opetus tai monimuoto-opetus

Toteutustavat:

Seminaarit 10 h

Kohderyhmä:

Inarinsaamen pääaineopiskelijat

Esitietovaatimukset:

Inarinsaamen aineopinnoista # suoritettuina

Yhteydet muihin opintoihin:

Suoritetaan kandidaatintutkielman yhteydessä tai ennen sitä.

Oppimateriaali:

Sopimuksen mukaan. Oheismateriaalina esim. Juha T Hakala 2008: *Uusi graduopas*. Melkein maisterin entistä ehompi niksikirja. 2. tai 3. painos. Helsinki: Gaudeamus; Sirkka Hirsjärvi – Pirkko Remes – Paula Sajavaara 2013: *Tutki ja kirjoita*. 15. - 17. painos. Helsinki: Tammi.

Suoritustavat ja arviointikriteerit:

Aktiivinen osallistuminen ja/tai kirjallisuuden referointi sopimuksen mukaan. Lue lisää [opintosuoritusten arvostelusta](#) yliopiston verkkosivulta.

Arviointiasteikko:

Hyväksytty/hylätty

Vastuuhenkilö:

Yliopistonlehtori

683406P: Pohjoissaamen äänneoppi, 5 op

Opiskelumuoto: Perusopinnot

Laji: Opintojakso

Vastuuyksikkö: Giellagas-instituutti

Arvostelu: 1 - 5, hyv, hyl

Opintokohteen kielet: saame

Leikkaavuudet:

ay683406P Äänneoppi (AVOIN YO) 5.0 op

Laajuus:

5 op / o#

Opetuskieli:

Davvisámegiella

Ajoitus:

1. jahki, 3. perioda

Osaamistavoitteet:

Studeanta máhttá govvidit davvisámegiela fonologijja nuorta- ja oarjesuopmaniid (Nuorta-Eanodat, Guovdageaidnu, Badje- ja Vuolle-Deatnu), ja dovdá maiddá eará suopmaniid fonologijja dehálamos erenomáš sárgosiid. Son máhttá analyseret jietnadeami ja riekta#állima gaskavuo#a iešgu#et suopmanis, ja maiddá #oavdit dakkár riekta#állinváttisvuo#aid, maid sivvan lea suopmana jietnadatoahppa. Studeanta maiddá dovdá jietnadatoahpa guovddáš terminologijja ja hálddaša fonologalaš transkripšuvnna.

Sisältö:

#iek#un suopmaniid jietnadatvuogádagaide ja daid erohusaide logaldagaid ja hárjehusaid bokte. Deaddu suopmaniid gaskkal sáhttá molsašuddat studeanttaid gielladuogáža mielde.

Järjestämistapa:

Kontákta- ja/dahje neahttaoahpahuš

Toteutustavat:

Logaldagat ja hárjehusat (36 h)

Kohderyhmä:

Sámegiela lohkkat

Esitietovaatimukset:

Giella- ja gulahallanoahpuin kursa 694500P Fonetiikan peruskurssi galgá leat #a#ahuvvon dahje #a#ahuvvomin.

Yhteydet muihin opintojaksoihin:

683407P Sojahanoahppa ja 683404P #állin I

Oppimateriaali:

Sammallahti, Pekka: Jietnadatoahpa vuo##okursa (má#ggus); Sammallahti, Pekka 2007: Gielladutkama terminologijja.

Suoritustavat ja arviointikriteerit:

Tente dahje ruoktotente ja hárjehusat.

Arviointiasteikko:

0#5

Vastuuhenkilö:

Universitehtalektor

683646S: Pro gradu -tutkielma (inarinsaame), 40 op

Voimassaolo: 01.08.2011 -

Opiskelumuoto: Syventävät opinnot

Laji: Lopputyö

Vastuuyksikkö: Giellagas-instituutti

Arvostelu: 1 - 5, hyv, hyl

Opintokohteen kielet: suomi

Laajuus:

40 op

Opetuskieli:

Inarinsaame ja suomi

Ajoitus:

5. vuosi

Osaamistavoitteet:

Opintojakson suoritettuaan opiskelija osaa itsenäisesti suunnitella ja toteuttaa tieteellisen tutkimuksen noudattaen tieteellisen kirjoittamisen periaatteita ja tutkimuseettistä toimintatapaa. Opiskelija osaa laatia saamen kielen alaan liittyvän pro gradu -tutkielman sovitusta tutkimusaiheesta. Hän osaa suunnitella, kerätä, järjestää systemaattisesti, käsitellä, esittää, arvioida, kritisoida ja tulkita kielen tutkimuksen tietoa ja materiaalia ja tehdä johtopäätöksiä tutkimusmateriaalinsa pohjalta. Opiskelija osaa myös identifioida ja rajata tutkimusongelman. Opiskelija osaa viestiä tieteellisen viestinnän tapojen mukaisesti ja osaa käyttää keskeistä tutkimusaiheeseen liittyvää kirjallisuutta. Hän osaa käyttää erilaisia tutkimusmenetelmiä.

Sisältö:

Tiedonhakua, kirjastotyöskentelyä, kirjallisuuteen perehtyvää lukemista, tutkimuksen suunnittelua ja arviointia, asiakokonaisuuksien hahmottamista, aineiston hankintaa ja käsittelyä, aineiston ja tulosten järjestelyä, päätelmien tekemistä, tieteellistä kirjoittamista, työn teknistä hiomista ja ohjaus- ja palautekeskusteluja.

Järjestämistapa:

Itsenäinen työskentely

Toteutustavat:

Ohjattu itsenäinen työskentely: omatoimista perehtymistä kirjallisuuteen, itsenäistä tutkimustyötä, ohjaus- ja palautekeskusteluja työn ohjaajan kanssa sekä tutkielman kirjoittaminen.

Kohderyhmä:

Inarinsaamen pääaineopiskelijat

Esitietovaatimukset:

Kandidaatintutkinto suoritettuna.

Oppimateriaali:

Omaan tutkimusalaan liittyvä tieteellinen kirjallisuus; oheismateriaalina: Risto Heikkinen, Anja Agander, Eva Ijäs ja Mirja Laitinen 2005: *Tiedonhakijan teho-opas*. Jyväskylä: Docendo; Merja Kinnunen & Olli Löytty (toim.) 2007: *Tieteellinen kirjoittaminen*. 2. painos. Tampere: Osuuskunta Vastapaino; Olli Mäkinen 2005: *Tieteellisen kirjoittamisen ABC*. Helsinki: Tammi; Sirkka Hirsjärvi, Pirkko Remes & Paula Sajavaara 2013: *Tutki ja kirjoita*. 15. - 17. painos. Helsinki: Tammi; Helena Kangasharju ja Marketta Marjapuro 2005: *Tutkimusraportin kirjoittaminen*, 5–89; Sonja Kniivilä, Sari Lindblom-Ylärinne ja Anne Mäntynen 2012: *Tiede ja teksti*. Tehoa ja taitoa tutkielman kirjoittamiseen. 2. painos. s. 3–55, 89–191; Juha T Hakala 2008: *Uusi graduopas*. Melkein maisterin entistä ehompi niksikirja. 2. tai 3. painos. Helsinki: Gaudeamus.

Suoritustavat ja arviointikriteerit:

Ohjattu itsenäinen tutkimustyö, inarinsaamenkielinen pro gradu -tutkielma. Tutkielmaan liitetään kaksi A4-sivun mittaista tiivistelmää (kypsyysnäyte), toinen suomeksi ja toinen inarinsaameksi. Lue lisää [opintosuoritusten arvostelusta](#) yliopiston verkkosivulta.

Arviointiasteikko:

0#5

Vastuuhenkilö:

Professori, yliopistonlehtori

Lisätiedot:

Tutkielman suositeltava laajuus on 70–90 sivua.

683427S: Pro gradu-tutkielma, 40 op

Opiskelumuoto: Syventävät opinnot

Laji: Lopputyö

Vastuuyksikkö: Giellagas-instituutti

Arvostelu: 1 - 5, hyv, hyl

Opintokohteen kielet: saame

Laajuus:

40 o#

Opetuskieli:

Davvisámegiella

Ajoitus:

5. jahki

Osaamistavoitteet:

Studeanttas lea dáidu dahkat die#aláš dutkamušá ieh#anasat. Son máhtttá ráddjet dutkanfáttá ja válljet dutkangažaldagaid, geavahit heivvolaš metodaidda, skáhppot duogášdie#uid girjjálašvuo#as, #a#ahit dutkamušá kritihkala##at ja objektiivvala##at, ja kommuniseret iežas dutkanbohtosiid #álaláš hámis.

Sisältö:

Die#uid ohcan, girjeráju geavaheapmi, girjjálašvuo#a #iek#alis lohkan, dutkamušá plánen ja árvoštallan, áššeollisvuo#aid hábmen, dutkanmateriála háhkan ja gie#ahallan, dutkanmateriála ja bohtosiid ordnen, árvalusaid dahkan, die#aláš #állin, barggu teknihkalaš beali dárkkodeapmi ja bagadallan- ja máhcahatságastallamat.

Järjestämistapa:

Iešieh#anas oahpásmuvvan girjjálašvuhtii, ieh#anas bargan ja bagadallan- ja máhcahatságastallamat ovttas bagadalliin.

Toteutustavat:

Pro gradu #állin

Kohderyhmä:

Sámegiela lohkkat

Esitietovaatimukset:

Kandidáhtaduttkkus ja ávnnasoahput

Yhteydet muihin opintojaksoihin:

Graduseminára

Arviointiasteikko:

0—5

Vastuuhenkilö:

Professor

Lisätiedot:**683489A: Saamelainen kirjallisuus, 5 op**

Voimassaolo: 01.08.2013 -

Opiskelumuoto: Aineopinnot

Laji: Opintojakso

Vastuuyksikkö: Giellagas-instituutti

Arvostelu: 1 - 5, hyv, hyl

Opintokohteen kielet: suomi

Voidaan suorittaa useasti: Kyllä

Laajuus:

5 op / o#

Opetuskieli:

Davvisámegiella

Ajoitus:

2. dahje 3. jahki, 1. ja 2. perioda

Osaamistavoitteet:

Studeanta hálddaša girjjálašvuo#adutkama guovddáš terminologiija, ja máhtttá analyseret ja dulkot teavsttaid girjjálašvuo#a doahpágiiguin. Studeanta dovda maiddá oppala##at sámi girjjálašvuo#a šlájaid ovdáneami ja historjjá.

Sisältö:

Studeanta oahpásmuvvá girjjálašvuo#adiehtagá vuo##odoahpágiidda ja sámi girjjálašvuhtii ja dan historjái.

Toteutustavat:

Logaldagat, analysahárjehusat (2 geatnegahtton barggu) ja ieh#anas oahpásmuvvan girjjálašvuhtii.

Kohderyhmä:

Sámegiela lohkkat

Esitietovaatimukset:

Vuo##ooahput galget leat #a#ahuvvon.

Oppimateriaali:

Girjjálašvuo# a teoriija ja historjá: Hirvonen, Vuokko 1992 (2012): Sámi girjjálašvuo# a vuo##okursa; Gaski, Harald 1998: #álagovat: Sámi girjjálašvuo# a historjá; Gaski, Harald 2008: Luottat bálgát jahkeduhátmolsumis; Gaski, Harald – Hirvonen, Vuokko – Näkkäläjäarvi, Ellen 1992: Girjjálašvuo# a tearpmat. *Girjjálašvuohta:* Aikio-Arianaick, Inger-Mari 2001: *Máilmmis dása*. DAT, Guovdageaidnu. Holmberg, Niillas 2009: *Dego liv###en oaidnán iežan*. DAT, Guovdageaidnu. Jalvi, Pedar (1915)2008: Muohta#almmid. – *Sátnedáidu*. 4. deaddileapmi. Davvi Girji, Kárášjohka. (30 s.) Larsen, Anders (1912) 2008: Beaiveálgu. – *Sátnedáidu*. 4. deaddileapmi. Davvi Girji, Kárášjohka. (58 s.) Oskal, Sara Margrethe – Vest, Jovvna-Ánde – Eira Inga Ravna ja Nystad, Ritva 2010: *Dál ja dalle. Noveallat*. Kárášjohka, Davvi Girji. S. 96. Paltto, Kirsti 1971: Jievjaheärgi. – *Soag#u*. Pieksämäki. (6 s.) Saba, Isak 1906: Sámisoga lávlla. Sara, Máret Anna 2013: *Ilmiiid gaskkas*. Guovdageaidnu, DAT. S. 199. Sirma, Olaus 1673: *Guldnašaš ja Moarsi fávrrot*. Valkeapää, Nils-Aslak 1985: Mu ruoktu lea mu váimmus -dikta. – *Ruoktu váimmus*. DAT, Guovdageaidnu. (10 s.) Kirjallisuuden saatavuuden voi tarkistaa weboodista.

Suoritustavat ja arviointikriteerit:

Tente ja analysahárjehusat dahje essea

Arviointiasteikko:

0#5

Vastuuhenkilö:

Universitehtalektor

683520P: Sananmuodostusoppi, 5 op

Voimassaolo: 01.08.2015 -

Opiskelumuoto: Perusopinnot

Laji: Opintojakso

Vastuuyksikkö: Giellagas-instituutti

Arvostelu: 1 - 5, hyv, hyl

Opintokohteen kielet: saame

Voidaan suorittaa useasti: Kyllä

Laajuus:

5 op / o#

Opetuskieli:

Davvisámegiella

Ajoitus:

1. jahki, 3. perioda

Osaamistavoitteet:

Studeanta hálddaša davvisámegiela sátneráhkadeami sihke geavtlaš ja teorehtalaš dásis. Son máhtá suorggidit ja goallostit sániid ja govvidit sámegiela sátneráhkadanvugiid. Studeanta máhtá geavahit guovddáš refereansagirjjálašvuo# a.

Sisältö:

Sátneráhkadeami sajádat giellaoahpas, sátneráhkadeami govvideapmi ja sámegiela sátneráhkadanvuogit ja suorggidanhárjehusat.

Järjestämistapa:

Kontákta- ja/dahje neahttaoahpahuš

Toteutustavat:

Logaldagat ja hárjehusat (28 h)

Kohderyhmä:

Sámegiela lohkkid

Esitietovaatimukset:

Sojahanoahppa

Yhteydet muihin opintojaksoihin:

Jorgaleapmi I

Oppimateriaali:

Nickel, Klaus Peter ja Sammallahiti, Pekka 2011: *Nordsamisk grammatikk*, s. 539–661; Sammallahiti, Pekka 2005: *Láidehus sámegiela cealkkaoahpa dutkami*. Davvi Girji. 59–82; Turi, Else R. 1997: *Davvisámegiela morfologiija – kompendia*, s. 1–10 ja 38–66. Helander, Nils Øivind 1993: *Suorggideapmi*. – Muhtun giellagažaldagat. S. 19–54; Sammallahiti, Pekka 1994: *Sátnegoallostapmi ja #állinvuohki*. – Tearbmasymposia raporta. Die#ut nr 3/1994, s. 35–42. Eará materiála juhkkovuo logaldagain. Doarjjamateriála: Konrad Nielsen: *Lærebok i lappisk*, Bind I, Grammatikk, s. 193–299.

Suoritustavat ja arviointikriteerit:

#álalaš barggut

Arviointiasteikko:

0#5

Vastuuhenkilö:

Universitehtalektor

683524A: Sanasto, 5 op**Voimassaolo:** 01.08.2015 -**Opiskelumuoto:** Aineopinnot**Laji:** Opintojakso**Vastuuyksikkö:** Giellagas-instituutti**Arvostelu:** 1 - 5, hyv, hyl**Opintokohteen kielet:** suomi**Voidaan suorittaa useasti:** Kyllä**Laajuus:**

5 op / o#

Opetuskieli:

Davvisámegiella

Ajoitus:

2. dahje 3. jahki, 2. ja 3. perioda

Osaamistavoitteet:

Studeanta lea #ik#on sámegielat teavsttaide sátneráju ovddideami perspektiivvas. Son lea viiddidan iežas sátneráju ja fraseologijja

Sisältö:

Sámegielat teavsttaid analyseren ja sátnerádjobarggu #állin.

Järjestämistapa:

Kontáktaoahpamus

Toteutustavat:

Logaldagat, hárjehusat (28 h) ja sátnelisttu ráhkadeapmi.

Kohderyhmä:

Sámegiela lohkkat

Esitietovaatimukset:

Vuo##ooahput

Oppimateriaali:

Oahppomateriaála: Vuolab, Kerttu 2008: Bárbmoáirras; Guttorm, Hans Aslak 1986: Iešnjárgga šiljut ja 1996: Šuvvi jahki; Turi, Johan 1987: Muiitalus sámiiid birra.

Suoritustavat ja arviointikriteerit:

Sátnerádjobargu ja tente

Arviointiasteikko:

0#5

Vastuuhenkilö:

Universitehtalektor

683407P: Taivutusoppi, 5 op**Opiskelumuoto:** Perusopinnot**Laji:** Opintojakso**Vastuuyksikkö:** Giellagas-instituutti**Arvostelu:** 1 - 5, hyv, hyl**Opintokohteen kielet:** saame**Leikkaavuudet:**

ay683407P Taivutusoppi (AVOIN YO) 4.0 op

Voidaan suorittaa useasti: Kyllä**Laajuus:**

5 o#

Opetuskieli:

Davvisámegiella

Ajoitus:

1. jahki, 1. perioda

Osaamistavoitteet:

Studeanta máhtttá davvisámegiela sátnesojuhusa ja dasa gullelaš jietnadatmolsašuddamiid. Son lea oahppan guovddáš terminologijja ja sus lea dáidu identifiseret, buvttadit ja analyseret sojahanhámiid. Studeanta máhtttá geavahit guovddáš refereansagirjjálašvuo#a.

Sisältö:

Davvisámegiela vearba-, nomen- ja oamastansojahus oktan daidda gullelaš morfofonologalaš nuppástusaiguin. Riekta#állin- ja sojahanhárjehusat, #álalaš dujiid analyseren ja kommenteren sojahanoahpa perspektiivvas.

Järjestämistapa:

Kontákta- ja/dahje neahttaoahpahas

Toteutustavat:

Logaldagat ja hárjehusat (28 h)

Kohderyhmä:

Sámegiela lohkkat

Yhteydet muihin opintojaksoihin:

683406P Jietnatoahppa ja 683404P #állin I

Oppimateriaali:

Aikio, Ante: *Davvisámegiela morfologijja* (má#ggus); Vuolab-Lohi, Kaarina: *Sojahanoahppa* (má#ggus); Nickel, Klaus Peter 1990: *Samisk grammatikk*, Turi, Else R. 1997: *Davvisámegiela morfologijja – kompendia*, s. 1–38.

Suoritustavat ja arviointikriteerit:

Logaldagat, hárjehusat ja tente

Arviointiasteikko:

0#5

Vastuuhenkilö:

Universitehtalektor

683674S: Toinen saamen kieli (pohjoissaame/koltansaame), 5 op

Voimassaolo: 01.08.2015 -

Opiskelumuoto: Syventävät opinnot

Laji: Opintojakso

Vastuuyksikkö: Giellagas-instituutti

Arvostelu: 1 - 5, hyv, hyl

Opintokohteen kielet: saame

Voidaan suorittaa useasti: Kyllä

Laajuus:

5 op

Opetuskieli:

Suomi ja pohjoissaame/koltansaame

Ajoitus:

3.–4. vuosi

Osaamistavoitteet:

Opintojakson suoritettuaan opiskelija hallitsee pohjoissaamen/koltansaamen peruskieliopin, ääntämyksen perusteet sekä päivittäiseen elämään liittyvän keskeisen perussanaston. Opiskelija osaa lukea helppoja tekstejä, keskustella helpoista aiheista sekä kirjoittaa saameksi lyhyitä kirjoitelmia.

Sisältö:

Pohjoissaamen tai koltansaamen peruskielioppi, ääntämyksen perusteet, ja päivittäisiin arkirutiineihin liittyvä perussanasto

Järjestämistapa:

Verkko-opetus tai monimuoto-opetus

Toteutustavat:

Luennot ja harjoitukset 48 h. Luku-, kirjoitus- ja ääntämisharjoituksia; kielioppiharjoituksia sekä tekstin- ja kuullunymmärtämiseen liittyviä harjoituksia

Kohderyhmä:

Inarinsaamen pääaineopiskelijat

Yhteydet muihin opintojaksoihin:Voidaan korvata opintojaksolla *683400P Pohjoissaamen alkeiskurssi*.

Oppimateriaali:

Sopimuksen mukaan.

Suoritustavat ja arviointikriteerit:

Aktiivinen osallistuminen ja tentti. Opintojakson arviointi perustuu opintojakson osaamistavoitteisiin. Lue lisää [opintasuoritusten arvostelusta](#) yliopiston verkkosivulta.

Arviointiasteikko:

0#5

Vastuuhenkilö:

Yliopistonlehtori, yliopisto-opettaja

Lisätiedot:

Opintojaksolle voi hakea korvaavutta AHOT-menettelyn kautta, mikäli on suorittanut samansisältöisen kurssin jossakin muussa oppilaitoksessa, esimerkiksi Saamelaisalueen koulutuskeskuksessa.

683421A: Tutustuminen työelämään, 5 op

Opiskelumuoto: Aineopinnot

Laji: Työharjoittelu

Vastuuyksikkö: Giellagas-instituutti

Arvostelu: 1 - 5, hyv, hyl

Opintokohteen kielet: suomi

Laajuus:

6-8 op /o#

Opetuskieli:

Davvisámegiella

Ajoitus:

2. dahje 3. jahki

Osaamistavoitteet:

Studeanta lea oahpásmuvvan bargoeallimii ja dan gáibádusaide sámegielat bargobirrasis.

Sisältö:

Studeanta bargá dakkár barggu, mas gáibiduvvo sámegiela máhttu. Hárjehallansaji ohcamis vástida studeanta ieš. Bargosadji sáhtta leat maid olgoriikkas.

Toteutustavat:**Kohderyhmä:**

Sámegiela lohkit

Esitietovaatimukset:

Vuo##ooahput

Yhteydet muihin opintojaksoihin:**Suoritustavat ja arviointikriteerit:**

Kopijja bargoduo#aštusas ja unnimustá ovttá siiddu raporta, mas studeanta reflektere barggu oktavuo#a sámegiela oahpuide.

Arviointiasteikko:

Dohkkehuvvon/hilgojuvvon

Vastuuhenkilö:

Universitehtalektor

Lisätiedot:

Ovttá mánotbaji bargohárjehallan vástida 6 o#, guovtti mánotbaji bargohárjehallan fas 8 o#

683671A: Valinnaiset aineopinnot inarinsaamen sivuaineopiskelijoille, 5 op

Voimassaolo: 01.08.2015 -

Opiskelumuoto: Aineopinnot

Laji: Opintojakso

Vastuuyksikkö: Giellagas-instituutti

Arvostelu: 1 - 5, hyv, hyl

Opintokohteen kielet: suomi

Voidaan suorittaa useasti: Kyllä

Laajuus:

5 op

Opetuskieli:

Inarinsaame tai suomi

Ajoitus:

3. vuosi

Osaamistavoitteet:

Opiskelija syventyy valitsemaansa erityisalaan ja syventää tietojaan ja taitojaan perus- ja aineopintojen kurssien sisällöissä.

Sisältö:

Erityisalan kirjallisuus ja/tai käytännön työ sopimuksen mukaan.

Järjestämistapa:

Verkko-opetus, monimuoto-opetus tai itsenäinen työskentely

Toteutustavat:

Luennot, harjoitukset ja/tai kirjallisuus sopimuksen mukaan

Kohderyhmä:

Inarinsaamen sivuaineopiskelijat

Esitietovaatimukset:

Perusopinnot ja aineopinnoista vähintään # suoritettuina.

Oppimateriaali:

Sopimuksen mukaan.

Suoritustavat ja arviointikriteerit:

Tentti, essee tai oppimispäiväkirja; Lue lisää [opintosuoritusten arvostelusta](#) yliopiston verkkosivulta.

Arviointiasteikko:

Hyväksytty/hylätty

Vastuuhenkilö:

Yliopistonlehtori ja/tai yliopisto-opettaja

Työelämäyhteistyö:

Sopimuksen mukaan.

Lisätiedot:

Opiskelija voi valita tähän opintojakson 683636A Inarinsaamen erikoisalan sanasto (5 op) tai jonkin kulloinkin tarjolla olevista erikoisalan kursseista (esim. kieliteknologia, kääntäminen tai kielenelvytys).

683429S: Valinnaiset kurssit, 2 - 12 op

Opiskelumuoto: Syventävät opinnot

Laji: Opintojakso

Vastuuyksikkö: Giellagas-instituutti

Arvostelu: 1 - 5, hyv, hyl

Opettajat: Marjatta Jomppanen, Jussi Ylikoski

Opintokohteen kielet: suomi

Voidaan suorittaa useasti: Kyllä

Laajuus:

Unnimusat 10 o#

Ajoitus:

4. dahje 5. jahki

Osaamistavoitteet:

Studeanta #iek#u erenomáš surggiide ja #iek#uda die#uid ja dáidduid vuo##o- ja ávnnasoahpuid kurssaid sisdoaluin.

Sisältö:

Toteutustavat:

Logaldagat, girjetenttet dahje esseat soahpamuša mielde

Kohderyhmä:

Sámegeiela lohkkat

Suoritustavat ja arviointikriteerit:

Logaldattenttet, girjetenttet dahje esseat

Arviointiasteikko:

0#5

Vastuuhenkilö:

Professor

683676S: Valinnaiset syventävät opinnot (inarinsaame), 15 op**Voimassaolo:** 01.08.2015 -**Opiskelumuoto:** Syventävät opinnot**Laji:** Opintojakso**Vastuuyksikkö:** Giellagas-instituutti**Arvostelu:** 1 - 5, hyv, hyl**Opintokohteen kielet:** saame**Voidaan suorittaa useasti:** Kyllä**Laajuus:**

15 op

Opetuskieli:

Inarinsaame

Ajoitus:

4.—5. vuosi

Osaamistavoitteet:

Opiskelija syventyy valitsemaansa erityisalaan ja syventää tietojaan ja taitojaan aine- ja syventävien opintojen kurssien sisällöissä.

Sisältö:

Erityisalan kirjallisuus ja/tai käytännön työ sopimuksen mukaan.

Järjestämistapa:

Verkko-opetus, monimuoto-opetus tai itsenäinen työskentely

Toteutustavat:

Luennot, harjoitukset ja/tai kirjallisuus sopimuksen mukaan.

Kohderyhmä:

Inarinsaamen pääaineopiskelijat

Esitietovaatimukset:

Aineopinnot suoritettuina.

Oppimateriaali:

Sopimuksen mukaan.

Suoritustavat ja arviointikriteerit:Tentti, essee tai oppimispäiväkirja; lue lisää [opintosuoritusten arvostelusta](#) yliopiston verkkosivulta.**Arviointiasteikko:**

Hyväksytty/hylätty tai 0—5

Vastuuhenkilö:

Yliopistonlehtori

Työelämäyhteistyö:

Sopimuksen mukaan.

Lisätiedot:

Opiskelija voi valita tähän kulloinkin tarjolla olevia erikoisalan kursseja (esim. kieliteknologia, kääntäminen tai kielenelvytys).

683450A: Valinnaisia opintojaksoja, 1 - 8 op**Opiskelumuoto:** Aineopinnot**Laji:** Opintojakso**Vastuuyksikkö:** Giellagas-instituutti**Arvostelu:** 1 - 5, hyv, hyl**Opintokohteen kielet:** saame**Voidaan suorittaa useasti:** Kyllä**Laajuus:**

Unnimusat 5 oahppo#uoggá

Opetuskieli:

Davvisámegiella dahje suomagiella

Ajoitus:

2. dahje 3. jahki

Osaamistavoitteet:

Studeanta #iek#u erenomáš surggiide.

Järjestämistapa:

Logaldat, girjetenttet dahje esseat soahpamuša mielde

Toteutustavat:

Kohderyhmä:

Sámegiela lohkit

Oppimateriaali:

Soahpamuša mielde

Suoritustavat ja arviointikriteerit:

Logaldat- ja girjetenttet dahje esseat

Arviointiasteikko:

0#5

Vastuuhenkilö:

Professor